

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

Aquesta transcripció està pendent de verificació i correcció. Pot contenir, doncs, errades de fidelitat i incorreccions lingüístiques i no es pot considerar com una publicació oficial

Fitxer 04CIFEFF1

Comissió d'Investigació sobre el Fraud i l'Evasió Fiscals i les Pràctiques de Corrupció Política

X legislatura / Cinquè període / 15 de desembre de 2014

Comissió d'Investigació sobre el Fraud i l'Evasió Fiscals i les Pràctiques de Corrupció Política

Presidència de David Fernández i Ramos

Sessió núm. 4

SESSIÓ NÚM. 4

La sessió s'obre a **. Presideix David Fernández i Ramos. Assisteix la Mesa el lletrat Francesc Pau i Vall.

Hi són presents els diputats Meritxell Borràs i Solé i Roger Montañola i Busquets, pel G. P. de Convergència i Unió; Oriol Amorós i Capdevila i Sergi Sabrià i Benito, pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; Maurici Lucena i Betriu i Jordi Terrades i Santacreu, pel G. P. Socialista; Josep Enric Millo i Rocher i Santi Rodríguez i Serra, pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; Joan Mena Arca i Marc Vidal i Pou, pel G. P. d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa; Carlos Carrizosa Torres i José María Espejo-Saavedra Conesa, pel G. P. de Ciutadans, i Quim Arrufat Ibáñez i Isabel Vallet Sánchez, pel G. Mixt.

Assisteix/-en a aquesta sessió...

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença de Joan Francesc Pont Clemente, catedràtic de dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona, davant la Comissió d'Investigació sobre el Fraud i l'Evasió Fiscals i les Pràctiques de Corrupció Política (tram. 357-00835/10).
2. Compareixença de Luis Manuel Alonso González, catedràtic de dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona, davant la Comissió d'Investigació sobre el Fraud i l'Evasió Fiscals i les Pràctiques de Corrupció Política (tram. 357-00836/10).
3. Compareixença de Carles Ramió, catedràtic de ciència política i administració de la Universitat Pompeu Fabra, davant la Comissió d'Investigació sobre el Fraud i l'Evasió Fiscals i les Pràctiques de Corrupció Política (tram. 357-00837/10).

El president

Doncs, bona tarda a totes i tots i donem inici a aquesta sessió de la Comissió d'Investigació sobre el Fraud Fiscal i l'Evasió i les Pràctiques de Corrupció Política, avui amb tres compareixences, com saben els senyors i senyores diputats. La primera compareixença és conjunta del senyor Joan Francesc Pont Clemente, catedràtic de dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona, i del senyor Luis Manuel Alonso González, catedràtic també de dret financer i tributari de la Universitat també de Barcelona.

Iniciarà el senyor Pont Clemente la intervenció per un temps d'un quart d'hora, després ho farà el senyor Luis Manuel Alonso González i posteriorment passaríem el torn als grups parlamentaris.

Compareixença

de Joan Francesc Pont Clemente, catedràtic de dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona (tram. 357-00835/10)

Senyor Joan Francesc Pont Clemente, moltes gràcies per la seva compareixença.

Joan Francesc Pont Clemente (catedràtic de dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona)

Gràcies a vostè.

(L'orador comença a parlar sen fer ús del micròfon, motiu pel qual no han quedat enregistrats els primers mots.) ...com sempre que el Parlament de Catalunya ha requerit en alguna ocasió el meu criteri, jo acato de forma immediata i sotmeto al seu millor criteri les opinions que d'una forma breu vaig a exposar.

Ha estat més senzill en altres ocasions informar sobre un projecte de llei que no parlar en general sobre el frau fiscal i la corrupció. Voldria compartir amb vostès algunes idees.

La gran discussió sobre si les nostres societats i els grups humans es mouen per instints essencialment egoistes o per sentiments altruistes, la meva convicció és que l'altruisme és una de les dimensions de l'ésser humà que viu i que aprèn a viure en societat. I que, per tant, una societat cohesionada per l'altruisme és una societat en la qual amb la mateixa intensitat que es reclamen els deures..., que es reclamen els drets es compleixen els deures, que amb la mateixa intensitat que es pensa que els drets són el resultat de conquestes que han trigat molt a ser assolides i posades a disposició del conjunt dels ciutadans, aquests drets podrien esdevenir no-res si la societat no visqués profundament la concepció del deure com a eix rector de la conducta, d'una conducta que en societat està impregnada d'uns valors compartits: la llibertat, la igualtat, la justícia i el pluralisme, o valors similars que configuren la defensa de la igualtat de tots a través de l'únic camí que existeix, que és l'obediència a les lleis.

Quan el dret deixa de ser respectat, quan el dret es compleix només per temor al càstig, quan el dret ha de ser imposat a través de la repressió, està en un seriós perill. El dret ha de formar part de la nostra forma d'actuar.

I per contra, trobem conductes d'intensitat i de gravetat variables que configuren el que s'ha anomenat la resistència fiscal, per tant, una certa tendència a deixar de banda una part dels deures fiscals que corresponen al conjunt dels ciutadans, que poden ser des d'una ínfima quantitat d'IVA en una factura insignificant fins a milers de milions d'euros en estructures sofisticades de frau.

Però aquesta resistència fiscal és la manifestació que la meva primera afirmació que l'altruisme preval sobre l'egoisme és falsa? Jo crec que no, jo crec que en algunes ocasions el frau respon, efectivament, a un individualisme salvatge que prioritza els propis interessos sobre els del conjunt de la societat, però que en

altres casos la resistència fiscal pot ser una actitud reflexiva. Una actitud reflexiva, per exemple, quan moltes persones que tenen el 100 per cent dels seus ingressos controlats pensen que els que no els tenen no paguen impostos i que ells són els únics que estan contribuint.

A Itàlia fa uns anys aquesta reflexió va portar a una conclusió molt italiana, i el partit radical va proposar un referèndum per suprimir les retencions sobre tots els ingressos fiscals. Va dir: «Així tots serem iguals, tots podrem defraudar igual, tots complirem igual.» Òbviament, el referèndum no es va arribar a celebrar.

Però aquesta idea de la igualtat en el compliment és una idea que crec que hem de compartir a l'hora de produir polítiques públiques. Al mateix temps que pensem que el tribut no és un fenomen aïllat, que així com els drets i els deures s'uneixen, el tribut és un ingrés que permet fer despeses i, per tant, polítiques públiques, polítiques públiques al servei de la ciutadania.

Quan les polítiques públiques són valorades negativament, creix la desafecció fiscal; quan les polítiques públiques són valorades positivament, creix el grau de compliment espontani de les normes tributàries. Fins a l'extrem d'una companya nostra, professora en una altra universitat, que deia que quan ella s'equivocava al fer la declaració de renda, ho feia sempre a favor de la hisenda pública, perquè deia: «Jo vaig estudiar a l'escola pública, vaig tenir una beca a la universitat pública, vaig arribar a ser catedràtica, ho dec tot al sistema públic, si m'equivoco és en el seu favor.»

Sense necessitat d'arribar a aquesta conducta, la idea que els tributs no són un entrebanc, sinó l'únic mitjà pel qual podem fer coses en col·lectivitat segur que ajuda a esvair marcs de justificació o de participació en el frau.

I amb la corrupció passa una mica el mateix. La corrupció, defineix el diccionari d'en Fabra, és desviar algú de la rectitud del deure. I m'ha anat bé trobar aquesta definició del mestre perquè, efectivament, la corrupció és exactament el contrari d'aquesta idea central d'una societat bona que és el compliment del deure.

Quan l'educació no gira al voltant de l'efectiva difusió dels valors d'una societat bona, està construint els fonaments d'una societat tolerant –en el pitjor sentit de la paraula– amb la corrupció. Però quan diem de cop i volta davant d'una situació que ens esgarrifa que des d'ara tindrem un nivell de tolerància zero amb la corrupció,

també estem enviant un missatge erroni, perquè no existeix tolerància possible amb la il·legalitat i la infracció. Podria existir laxitud, abandonament, desinterès, però no tolerància, que és un valor positiu, essencial i central en la construcció de societats democràtiques.

La revalorització del significat profund de la convivència en societat en l'esfera pública i en l'esfera privada és el que ens ajuda a allunyar la corrupció del nostre entorn més immediat. Des d'aquesta perspectiva és des de la qual els proposo que pensem que l'exemplaritat molt més que la repressió ens conduirà a una societat on el compliment de les lleis sigui més general i on no sigui possible la laxitud amb la corrupció. L'exemplaritat dels operadors públics, l'exemplaritat dels partits polítics, l'exemplaritat de les empreses, l'exemplaritat dels ciutadans i l'exemplaritat fins i tot des dels primers nivells del sistema educatiu.

Des d'aquesta perspectiva, els objectius socials en matèria de corrupció haurien de tractar d'allunyar-se de la difusió dels pitjors casos de corrupció, que són desencoratjadors per la major part dels ciutadans i fixar-se en el grau de compliment de les lleis, en el grau d'equitat en la funció pública i en l'exercici de les activitats privades. Hauria de fixar-se en la tutela dels interessos dels ciutadans per damunt de pretesos interessos col·lectius, i molt menys per damunt dels anomenats interessos d'estat, que són la justificació pretesa d'allò que pensem que no és justificable. Sense oblidar però que la misèria és un entorn objectiu de comportaments il·líicis i que, per tant, la tutela d'aquells més desprotegits ha de ser la primera prioritat d'una societat democràtica justa i equitativa.

En aquest marc, cal que prestigiem el que algun autor ha anomenat reputació fiscal; cal que prestigiem els ciutadans i les empreses que compleixen les lleis, tant les tributàries com les de contractació com de les convivència en el si de les institucions públiques. I que aquesta reputació fiscal sigui un element de prestigi i que el missatge que enviem a la societat sigui un missatge de què estem fent perquè el compliment de les lleis fiscals i el compliment de les lleis de dret públic sigui cada cop més general i que, per tant, cada cop hi hagi menys raons per parlar dels supòsits d'incompliment.

Hem de pensar que som una societat perfectible i no una societat perfecta; una societat s'equivoca i acaba fent barbaritats quan pretén ser perfecta, però una societat millora a poc a poc si pensa que és perfectible. I aquesta millora a poc a

poc genera un impuls col·lectiu que canvia les coses molt més que moltíssimes de les lleis que poguéssim fer entre tots.

Òbviament, els supòsits d'incompliment requereixen la repressió, però d'una repressió feta per una justícia eficaç i ràpida. El pitjor que ens pot succeir és que alguns dels grans casos que s'estan analitzant en aquesta cambra triguin anys i panys en resoldre's. Una justícia eficaç en seu contenciosa administrativa i en seu penal, que es doni, al meu parer, prioritat a la restitució del dany causat sobre la pena i que el càstig sigui molt més l'ostracisme –allò que a Grècia significava deu anys de bandejament de la vida pública en aquells que havien demostrat un excessiu poder–, per tant, l'aïllament que no la pèrdua de la llibertat. I així no li donarem la transcendència que està prenent tenir el frau i la corrupció entre nosaltres perquè haurem estat capaços entre tots de ser realment transversals en la construcció d'una societat en la qual el compliment de les lleis i la millora de les condicions de vida de tots i, per tant, de la possibilitat de realitzar certament, eficaçment, directament polítiques públiques es basi en aquest compartir entre tots el compliment del deure i l'exercici raonable dels drets.

Gràcies, senyor president.

El president

Gràcies, senyor Pont Clemente.

Compareixença

de Luis Manuel Alonso González, catedràtic de dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona (tram. 357-00836/10)

És el torn del senyor Luis Manuel Alonso González. Quan vulgui.

Luis Manuel Alonso González (catedràtic de dret financer i tributari de la Universitat de Barcelona)

Moltes gràcies, senyor president. De forma...

Fitxer 02

... breu, ràpida, quasi telegràfica. Intentaré portar a la sala una sèrie de temes, de qüestions que crec que són d'interès, perquè el que és molt difícil és parlar del frau

fiscal, o de tot el frau fiscal, en només quinze minuts. Jo crec que podríem focalitzar aquesta intervenció en dos grans interrogants i un epíleg. L'interrogant seria què és el frau. El segon interrogant o la següent qüestió seria com es pot lluitar contra el frau, o valorar la lluita que es fa contra el frau. I com a epíleg, situar-nos una mica en el context actual, que pot enterbolir una mica la visió del tema.

Què és el frau? Doncs, realment, possiblement no sabem què és el frau, el frau fiscal. Ho dic perquè, per exemple, és habitual que des del Ministeri d'Hisenda se'ns presenti cada any una xifra de frau que es descobrirà el proper any. És un autèntic misteri com es pot endevinar quina serà la xifra de frau del proper any, i tot i així, cada any el ritual es repeteix, i cada any després ve acompanyat, o ve seguit d'una, diguéssim, segona sessió de valoració, on es diu que si havíem de descobrir 9.100 milions, hem descobert 9.155 milions. Això només es pot admetre com una posada en escena, potser amb algun tipus d'interès no estrictament de compliment de la llei, perquè clar, si realment se sap que aquesta és la xifra de frau, doncs s'ha d'anar a per ella, però el que és molt estrany és que es torni a repetir una xifra similar l'any següent, o més crescuda encara. Això només els ho dic perquè serveixi una mica com a aperitiu que possiblement les coses no estan ben enfocades.

Un altre punt de vista seria analitzar aquesta xifra que se'ns diu que es persegueix, que finalment es transforma en deute descoberta o liquidada, si realment és frau – si realment és frau. Aquí, diguéssim, tradicionalment no es fa una anàlisi rigorosa com sí es fa en uns altres països, on es desglossa la xifra de frau i se li analitzen les causes que comporten, diguéssim, cadascun dels apartats d'aquesta suposada xifra de frau, per exemple, el frau d'IVA. Hi ha molts països, com el Regne Unit, que té desglossat perfectament quina part es deu, o millor dit, la pèrdua de recaptació quina part es deu a frau, quina part es deu a comportaments erronis de l'administrat, quina part es deu a comportaments erronis, o de la mena que sigui, de l'Administració, quina part es deu a devolucions indegudes, és a dir, s'ha d'analitzar una mica més.

Si per a l'any 2013 es deia: «A Espanya es descobriren 9.153 o 58 milions d'euros de frau», què vol dir això? Tot es frau? És que vol dir que tot el que finalment es liquida és frau? O potser hauríem d'introduir també aquí un altre concepte que sovint desapareix amagat sota del de frau, que és el d'elusió? És el mateix frau

fiscal que elusió fiscal? No, no és el mateix –no és el mateix– estan reflectint fenòmens ben diferents. L'elusió fiscal seria una utilització indeguda de les normes tributàries sense amagar res, sense trencar cap norma, senzillament intentant aprofitar-se d'elles d'una forma que al final hauríem de considerar il·legítima o abusiva. I com que és il·legítima o abusiva, però no perquè haguem infringit cap norma sinó perquè té un sentit contrari al que dona la llei, doncs, la reacció quina haurà de ser? Doncs, redefinir, com diu el Tribunal de Justícia de la Unió Europea, els fets, i que tributin com havien de tributar. Això és frau, o frau és més aviat aquell que amaga, que fa factures falses, que està enganyant, que fa un artifici absolutament buit de societats que no serveixen per a res més que per anar donant voltes, mercaderies o transmissions absolutament artificials i buides de contingut, per pagar menys? O que senzillament cobra l'IVA i se l'embutxaca, no el paga. Això és frau fiscal –això és frau fiscal. Això per començar. És a dir, dintre del sac no pot estar tot indiscriminadament, s'ha de distingir el que és cada cosa. De fet, les institucions que existeixen per combatre aquests fenòmens ja ho detallen. La defraudació coincidiria més bé amb la simulació, amb l'engany, mentre que l'elusió coincidiria més aviat amb l'abús a dret o el frau de llei. Són coses diferents. Això últim, l'elusió no porta sanció, no es castiga, almenys en el nostre ordenament i uns altres. I per què? Perquè no hi ha infracció, perquè és un problema de quina norma he d'aplicar. Això és frau? És dubtós que sigui frau.

Però tot i així, si resulta que cada any, com deia al principi, se'ns anuncia una xifra de frau que s'haurà de combatre, i que haurà de donar lloc a una sèrie de liquidacions, de regularitzacions, i cada any continua igual, i l'únic que canvia és que si un any és 9.100 milions el següent seran 9.500, i si el clamor popular és molt fort posarem 12.000, si això sempre es repeteix és que el problema del frau perdura. Perdura i no s'aconsegueix solucionar. I quan una cosa no s'aconsegueix solucionar durant moltíssims anys, vol dir que alguna cosa no funciona bé, ja no només dels suposats defraudadors sinó possiblement del sistema, de l'articulació de les relacions. En aquest sentit hi hauria potser que reflexionar mirant enrere els últims posem quinze anys. De fa quinze anys cap aquí, sens dubte, el mecanisme, diguéssim, que ha adoptat l'Administració de l'Estat, però dit d'una forma, diguéssim, genèrica, per lluitar contra el frau, és sempre dictar més normes repressives. Ho tenim sobretot des de la Llei general tributària del 2003, la Llei

contra el frau del 2006, la nova llei del 2012, les reformes del codi penal del 2005, del 2010, del 2012, la propera del 2015. És a dir, sempre la solució és «apretar» una mica més les *tuerkas*. El problema és que el resultat és sempre igual de dolent. Doncs això cal pensar-s'ho. Cal pensar-s'ho perquè potser el plantejament no és estrictament el correcte, i la dinàmica acció-repressió requereix algun matís o afinar-la d'alguna manera.

Possiblement des del meu punt de vista hi ha un fracàs de model de relacions entre l'administrat i les administracions. És a dir, si algú defrauda, a banda de les raons que evidentment comparteixo, exposades pel meu company, és perquè realment el sistema ho està propiciant o no ho està impediint, i això cal que es reflexioni de forma molt seriosa, reflexió que en realitat no trobem pràcticament mai, i aquesta comissió crec que és un sí molt adequat per poder plantejar aquest tipus de consideracions. Però com deia, el que hi ha és un fracàs del model. El model de relacions a Espanya és un model d'acció-repressió, o un model de relacions de poder, però en cap cas és un model impregnat del que ja ha estat aplicant-se a tots els països del món, que és la relació cooperativa, una relació diferent. Una relació que convida a estratificar els contribuents segons quina sigui la seva actitud i la seva conducta vers la hisenda pública. Hi ha la típica piràmide que s'atribueix a l'Administració tributària australiana, una piràmide on la base és molt ampla, i on es troben la majoria de contribuents, que són els que compleixen, seguits per sobre per uns contribuents que acostumen a complir però que a vegades fallen. I després, al *vértice* ja ens trobaríem, diguéssim, dos grups: els que tenen tendència a incomplir, i sobretot a dalt de tot, els que no hi ha forma humana de fer que compleixin, perquè realment ja són incomplidors, defraudadors o delinqüents fiscals, o com se'ls vulgui dir. Evidentment l'ordenament, tant a les normes com a la forma d'aplicar-lo, no pot tractar igual el de dalt que el de baix, i això és una cosa a la qual el nostre sistema tributari és absolutament impermeable en aquests tipus de raonaments.

Que el sistema no funciona i requereix de canvis importants ens ho diuen quatre xifres: primer, el número de reclamacions que es presenten cada any a la via economicoadministrativa, i com veuran, faig, diguéssim, menció sobretot a temes estatals, perquè dels catalans tenim poca informació, i també perquè realment, vull dir, la proporció ens obliga realment a parlar de què passa a nivell estatal. El

número de reclamacions creix –creix. Des que ha començat la crisi ha crescut en cent mil reclamacions. En aquest moments són més de 220.000 reclamacions anuals. Pensen –pensen– que a Itàlia, crec recordar, i tu em corregiràs si m'equivoco, crec que a partir no sé si dels dotze o catorze mil euros és obligatori l'arbitratge fiscal. D'aquesta manera, evidentment –o la conciliació, ara no recordo, crec que era la conciliació– s'evita que moltes d'aquestes controvèrsies arribin a taponar el funcionament dels tribunals.

Segona xifra important: el sentit de les resolucions que es dicten pels tribunals administratius són aproximadament en un 40 per cent favorables als administrats, en tot o en part. I aquí ja no començo a especular amb la segona instància, on el percentatge baixa prop del 20, ni tampoc especulo amb la via contenciosa administrativa, on es diu que està per sobre del 30, 30 i escaig, a vegades inclús 40. I aquí que cadascú faci els càlculs que vulgui, però el que és cert és que hi ha un percentatge inacceptable d'actes administratius que són revocats pels tribunals, és a dir, no es dicten bé. Llavors, si no es dicten bé, potser totes aquelles acusacions de frau al final no arriben a ser unes sentències fermes.

I per últim... No, dos temes més: deutes incobrats. Espanya és el número 1 a la Unió Europea de països amb deute liquidat i no cobrat, és a dir, ni tan sols podem dir: «Bé, el sistema pot ser una mica injust, però al final resulta que el sistema recapta.» No, el sistema té en aquest moment de la vora d'uns 20.000 milions d'euros que no es recapten. Llavors, bé, això no té rival a la Unió Europea.

I per últim, l'economia submergida. Una economia submergida que segons els informes va entre el 20-23-25, tant dóna. Hi ha economistes que han calculat que si s'eliminés l'economia submergida, que és una cosa absolutament impossible, es recaptarien cada any 73.000 milions d'euros, és a dir, tindríem un altre impost sobre la renda. Si tot això és així és que hem de canviar i hem de fer alguna cosa. Vol dir que realment el sistema actual no és útil per combatre el frau? Bé, examinem-lo en dos minuts. Per una part tenim el sistema d'infraaccions i sancions tributàries. És difícil castigar més del que es castiga ja, des del punt de vista qualitatiu i quantitatiu. El nostre sistema és un sistema que es caracteritza perquè pràcticament totes les actuacions administratives van lligades a la imposició d'una sanció. Això no passa a cap altre país; aquí és quasi d'ofici.

I en segon lloc, es castiga molt. I per què es castiga molt? Perquè si a l'OCDE la mitjana de les sancions més greu està en el 100 per cent, a Espanya està en el 150 per cent. Aquests cinquanta punts són realment..., hi hauria per obrir el debat de si són confiscatoris o no. Després, com ja he dit abans, és a dir, és un sistema que no diferencia entre els tipus de contribuent. Si jo cometo una infracció i amb els meus anys mai havia comès cap infracció, a mi se m'aplicarà la norma amb tanta duresa i tant rigor com a un senyor que cada setmana està fent una infracció tributària.

I si passem a l'àmbit delictiu, a l'àmbit delictiu la situació realment és una mica esparverant ja. És a dir, el problema més greu és que l'article 3.5 del codi penal té una definició de l'acció delictiva que és absolutament..., bé, que només fa que crear problemes, perquè utilitza el verb «defraudar», i aquí és on tenim el gran debat sobre què vol dir defraudar. I ens podem trobar de tot –ens podem trobar de tot. llavors, possiblement s'hauria d'anar cap a models més típics com l'alemany, on el que es fa és realment perseguir a qui enganya, a qui amaga, a qui falseja. Aquest és l'individu realment perillós. Perquè tots els altres d'alguna manera estan, entre cometes, fixats, ja que avui dia el desenvolupament de les eines informàtiques és extraordinari a nivell de l'Administració espanyola, és realment casi insuperable. Llavors, és només una qüestió de verificar dades i d'investigar una mica. La resta és allò perillós, el que t'ha amagat, el que t'ha enganyat, el que ha fet documents falsos, factures falses. I aquest realment s'hauria de preguntar fins a quin punt té dret a què fins a 120.000 euros no li passi res.

Per últim –per últim– i ja com a reflexió final, el context actual d'una societat que està molt preocupada per aquest tipus de temes, i també molt sacsejada per casos que cada dia estan en els medis de comunicació, i que donen lloc a un ambient, diguéssim, molt trist, molt pèssim, molt decebut respecte a la societat en la qual vivim. És cert que aquests casos hi són, una altra cosa serà veure què passa al final, després dels tribunals. Perquè ens ha passat algunes vegades que hem vist també que s'han demanat condemes molt elevades i després s'han rebaixat. És a dir, d'alguna manera l'acció de la societat actual, on tenim una pressió molt forta dels mitjans de comunicació, fa que la presumpció d'innocència quedi extraordinàriament devaluada. Fins a cert punt els temes més seriosos es devaluen, i es parla de la prescripció com si fos un...

Fitxer 03

favor, a favor dels administrats, quan és una institució jurídica bàsica.

I, en definitiva –i amb això acabo–, el gran perill és que aquesta conjuntura actual ens porti, en lloc d'aplicar la justícia tributària, tal com la justícia que està regulada a les lleis, a una mena d'equitat tributària. I l'equitat és una mena de justícia primitiva, prèvia als ordenaments jurídics, i amb això jo em remetria a la Sentència del Tribunal Constitucional 57/2010, on clarament s'adverteix que, compte, quan hi ha una norma, s'ha d'aplicar, el que no podem és, diguéssim, presumir que més enllà de la norma estem cridats a fer justícia.

Moltes gràcies.

El president

Gràcies, senyor Alonso González, per la seva exposició. Passem al torn dels grups parlamentaris. En primera instància té la paraula el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, l'il·lustre senyor Oriol Amorós, a qui aprofitem per felicitar per la seva recentíssima paternitat.

Oriol Amorós i March

Doncs moltes gràcies, president, per la felicitació. I ja que ho esmenta, aprofito també per recordar que els homes pares d'aquesta cambra no tenen dret als tretze dies de baixa de paternitat, cosa que em sembla que haurem de procurar canviar, perquè els pares crec que també han d'exercir les seves responsabilitats com a tals, no?

De responsabilitats parlava vostè, senyor Pont Clemente –a qui també vull agrair la seva intervenció–, i del deure moral, i del deure com a principi rector de l'acció de les persones en una societat justa. I com vostè sap, l'origen de la creació d'aquesta comissió està molt vinculat sobretot a un frau en què la dimensió moral del mateix, la dimensió de l'exemplaritat és potser el més important, no? Parlo, evidentment, del cas Pujol. Jo els volia preguntar, tot i que ja ha estat molt publicat, però aprofitant que tenim dos professors de dret tributari: a vostès, amagar una herència durant tant de temps, exactament en quins fraus fiscals creuen que s'ha incorregut, o en quins delictes creuen que s'ha incorregut si aquesta hipòtesi que confessava l'expresident Pujol doncs s'acaba confirmant certa, aquesta, quines dificultats hi

haurien? Voldríem saber l'extensió de les mateixes. Però aprofito les reflexions del senyor Pont Clemente, també, per valorar la dimensió moral de la qüestió i la importància i la rellevància que té a fi i efecte que els contribuents no pateixin desafecció fiscal sinó al contrari, tinguin un sentiment de compliment de deure cívic.

Però, clar, aquest no és l'únic cas. Vull dir, avui hem conegut que Rato no anirà a la presó. Avui hem conegut, o aquests dies s'està veient, doncs, que una investigació important contra la corrupció a l'Estat espanyol com la que lidera el jutge Ruz, doncs probablement la deixarà de liderar aquest jutge, i, per tant, aquests elements hi són, en el paisatge, i són en la desmoralització de la societat en el compliment dels seus deures com a ciutadà. No extreu això a ningú l'obligatorietat de compliment de deures. Però, en tot cas, són elements que hi són, en el paisatge, i són elements que generen un paisatge, doncs, de devastació de l'exemplaritat i de devastació de la moralitat en el compliment de determinats deures. O el cas, també, de la setmana passada de la infanta Cristina, doncs, que, malgrat que el jutge hi veu indicis de delictes, doncs resulta que les dues acusacions que depenen directament de l'Estat, del Govern de l'Estat, tant el fiscal com l'advocat públic, com l'advocat de l'Estat, tots dos diuen que no, que no s'imputi, quan el jutge, en la seva instrucció, sí que hi veu indicis de delictes.

Per tant, aquest és el panorama moral en el qual estem, de devastació en molts aspectes, i que a través del qual és lògic, doncs, que després existeixi aquesta desafecció fiscal. Vostès han dit, en les seves exposicions i en alguns dels seus escrits que hem llegit abans d'aquesta compareixença, doncs la importància de la legitimitat de la despesa pública, de l'exemplaritat dels governants, de l'adhesió al tipus de despesa pública que puguin sentir els ciutadans; per tant, la moral fiscal, que deia el senyor Alonso en algun dels seus articles, com un dels elements que representa. Però, clar, al mateix temps el senyor Alonso ens posava una dada damunt de la taula, que és la proximitat entre les previsions de frau que s'enxamparà i el frau que finalment s'enxampa.

Aleshores, jo li volia preguntar si cada any, això, s'assemblen molt, aquestes xifres, eh? Perquè si cada any s'assemblen molt aquestes dues xifres, voldrà dir que no només hauran tingut un paper en el frau aquests elements morals, com l'actitud del contribuent, com la relació que sentim amb el nostre Govern, o com la legitimitat

que donem a la despesa pública, sinó també hi tindrà un paper important el nombre de recursos en repressió que s'hi posin. I en aquest sentit jo els volia demanar si creuen que en el nostre país això és suficient o això és clarament insuficient.

Han mencionat tots dos la dificultat del sistema normatiu que a l'hora de construir, doncs, elements nous de repressió va afegint normes, i normes i normes. I és una preocupació del nostre grup, que l'hem expressada moltes vegades, que la complexitat de la normativa fiscal deixa indefensos els menys capaços, els menys proveïts, els que tenen menys habilitats o menys facilitats per accedir a la defensa jurídica, a l'assessorament fiscal, a l'ajuda, doncs, de professionals qualificats. Això es veu clarament quan comparem empreses grans i empreses petites, no? Quan veiem empreses, o l'índex de tributació de les empreses de l'IBEX, que gasten sumes en bufets d'advocats, i la despesa, en canvi, fiscal, de la petita i la mitjana empresa que moltes vegades és de tipus superior.

Per tant, creuen vostès, també –segona pregunta– que el nostre sistema fiscal facilita al que té més capacitats i més recursos, doncs, l'elusió i el frau fiscal? O creuen que no, que tenim un sistema proporcionat en aquest sentit.

Al senyor Alonso li he llegit algun article en què vostè, doncs, ens ha donat xifres, per exemple, d'un frau que no sempre és el més estudiat, i que, en canvi, està adquirint xifres molt importants, i vostè parla, doncs, de que les truites de riu i el frau de carrusel són en aquests moments la major amenaça que el crim organitzat planteja sobre les hisendes. Jo li he llegit aquesta frase a vostè parlant del frau de l'IVA, i a més una xifra que vostè estimava d'un frau aproximat de 4.000 milions a l'Estat espanyol i –atenció, perquè aquí Europa ens va al davant, en negatiu; acabo, senyor president– de 100.000 milions en l'àmbit europeu. I que veu el nostre Estat poc preparat en la lluita contra aquest frau, que té dues dimensions, un de senzill, no?, el petit defraudador de l'IVA, que fa alguna factura falsa, que seria més aviat una falsedat comptable el que fa, i els que estableixen aquests sistemes més sofisticats, el frau de carrusel, el frau carrusel, la truita de riu i el frau que es produeix per determinats règims especials de l'IVA. M'agradaria, doncs, que ens abundés en aquesta tipologia del frau, i especialment en les solucions que vostè hi veu perquè pugui desaparèixer.

Gràcies, senyor president.

El president

Gràcies, diputat Amorós. Pel Grup Parlamentari Socialista, té la paraula l'il·lustre senyor Jordi Terrades.

Jordi Terrades i Santacreu

Gràcies, president. Han estat molt interessants les aportacions que han fet tant el senyor Pont Clemente com el senyor Alonso González. Ens deia, en el seu parlament el senyor Pont Clemente que els drets poden quedar en res si no es compleixen els deures. Aquesta comissió a ningú se li escapa que es constitueix no perquè puguin haver-hi hagut indicis de conductes no correctes –no hi posaré cap més qualificatiu, de moment: conductes no correctes–, sinó perquè el senyor Jordi Pujol Soley, l'expresident Pujol confessa que la seva família tenia diners a l'estranger no declarats. La dimensió moral d'aquesta confessió jo crec que a ningú –altres consideracions– se li escapa. És a dir, lliga perfectament amb aquesta afirmació, que els drets no poden quedar en re si no es compleixen els deures. I que té més que complir els deures que aquelles persones que han, en aquest cas, tingut l'alta magistratura del país.

Perquè clar, això ens pot portar a la desafecció fiscal que també vostès parlaven, però més enllà de la desafecció fiscal, també a una desafecció o al model de societat democràtica que veiem en moltes, o que podem percebre, o de crítica sobre el model que podem percebre en l'actualitat. Diguem que engreixat, també, per altres conductes que podem apreciar.

Perquè clar, una cosa, més enllà d'aquest debat que el senyor Alonso també ens portava a què és el frau, jo crec que el que cal és acabar centrant, més enllà de fer també més perfectible el sistema tributari i les lleis tributàries, clar, jo crec que, justament, el que cal és acabar perseguint el contribuent que enganya, aquelles persones que enganyen i que tenen conductes reiterades en aquest sentit.

Jo crec que el sistema tributari no és només configurar un model de tributs, el sistema legislatiu que els empara, sinó que és imprescindible tenir també, o comptar amb un marc estructural de desenvolupament d'aquest model. Perquè tot i tenir tipus marginals dels més alts de la Unió Europea, quan comparem els resultats del nostre model des del punt de vista de la recaptació en comparació

amb altres països de la Unió Europea, la recaptació a Espanya, i a Catalunya, és baixa.

Per tant, jo, la primera pregunta que els formularia és de dir: com creuen vostès que caldria millorar l'eficàcia del nostre model fiscal, sobretot atenent al conjunt de contribuents, però bàsicament allà on sabem que hi ha, o hi pot haver la major borsa de frau, per un costat, d'evasió fiscal, per un altre, d'actituds enganyoses. Com podríem evitar les pràctiques d'evasió fiscal, que també n'han parlat, que segurament no és una actitud de frau stricto sensu, però sí que és una utilització il·legítima o abusiva de la llei, tal com manifestava el senyor Alonso, però que produeix unes disminucions d'ingressos sobre el conjunt del sistema, i, per tant, en aquest cas, d'erosió claríssima de les polítiques públiques en el nostre estat i a Catalunya.

També li he llegit algun escrit al senyor Alonso que deia que s'ha d'augmentar, o posava en dubte si havíem d'augmentar la política repressiva en la lluita contra el frau fiscal, o bé s'havia d'aplicar altre tipus de mesures tendents a impedir-la. Jo els demanaria quin tipus de mesures creuen vostès que hauríem de modificar en el nostre sistema fiscal. També, si la reforma fiscal en marxa, en aquests moments, va en la línia encertada, perquè la persistència del frau fiscal més l'economia submergida més l'evasió fiscal en les magnituds que s'assenyalen, de manera continuada indiquen un fracàs del sistema tributari, que afecten, ho torno a repetir, a les polítiques públiques.

Tinc la impressió que l'evasió de capitals i/o operacions fraudulentas, i el blanqueig, després, posterior, de capitals, van de la mà. Des del seu punt de vista, també els voldria preguntar si creuen vostès que la col·laboració entre l'Agència Tributària i el Servei de Prevenció de Blanqueig de Capitals del Banc d'Espanya és l'òptima.

I, finalment, una pregunta, o dues preguntes: quina opinió..., és a dir: en aquests moments estem vivint amb un model d'economia absolutament oberta, globalitzada, on hi ha una llibertat de capitals i prestació de serveis; si vostès creuen que això pot ajudar a ser un instrument per blanquejar diners, i com pensen que s'hi podria actuar.

I, ara sí, president, última pregunta, si la multiplicitat d'empreses per part d'una mateixa persona, o presència d'aquestes mateixes persones en una multiplicitat d'empreses pot ser un indici, també, de conductes, diguem-ho així, no legals.

El president

Gràcies, senyor Terrades. En nom del Grup Parlamentari Popular, l'il·lustre senyor Sergio Santamaría.

Sergio Santamaría Santigosa

Gracias, presidente. Bueno, en primer lugar, agradecer a los comparecientes, al profesor Pont y al profesor Alonso las disertaciones, fundamentalmente en primer lugar el señor Pont, casi filosóficas, ¿no?, diría, muy interesantes, por otra parte, porque de alguna forma nos sitúan también en un escenario adecuado

Fitxer 04

...para abordar el objeto, el objeto de esta comisión –el objeto de esta comisión–, que debe pasar, en primer lugar, por realzar, y así lo ha hecho el señor Pont, valores constitucionales, y los valores constitucionales de respecto a la libertad, a la igualdad, a la obediencia a las leyes, en definitiva, algo que por obvio hoy paradójicamente se está viendo en serias dudas en el ámbito político, sin ir más lejos, en Cataluña –evidentemente, no afecta directamente al objeto de esta comisión, pero sí que es cierto que valores que, como el propio nombre indica, de alguna forma inspiran no solo un ordenamiento jurídico sino además lo fundamental, una democracia avanzada, civilizada, occidental que pretende de alguna forma hacer que nuestras sociedades progresen y que, por tanto, puedan proporcionarnos mayores cotas de bienestar social–, como digo, en Cataluña se pone en tela de juicio y, por tanto, nos parece que esa afirmación es extrapolable a otras cuestiones que nos ocupan en la actualidad política que, como digo, estamos viviendo en Cataluña.

Dicho esto, a mí me gustaría también centrar en la medida de lo posible el objeto de esta comisión, de las comparecencias, en lo que de alguna forma ha inspirado, como digo, esta creación de la Comisión de Investigación, que no es otra que el caso Pujol. Por tanto, a mí me parece que sería bueno –que sería bueno– que

procuráramos, en la medida de lo posible, evidentemente, yo no soy quien para decirle a cada interviniente lo que debe, lógicamente, expresar, pero yo, lógicamente, no me cansaré de recordarlo en la medida de lo posible. Lo digo porque, claro, yo quiero, entremezclando un poco las intervenciones que se han producido, hacer más también las palabras del profesor Alonso cuando habla de respetar la presunción de inocencia, y eso, es fundamental. Lo digo porque cuando hablamos de respetar la presunción de inocencia en el caso Pujol esa presunción de inocencia no existe.

Quiero recordar que el señor Jordi Pujol Soley ha reconocido su condición de evasor fiscal, y eso es muy importante, porque eso es confesar la comisión de un delito, y, claro, cuando algún interviniente, algún portavoz pretende equiparar la situación del señor Pujol con la situación del señor Rato o con la situación de la infanta Cristina, yerra, es un craso error porque, en este caso, la persona que establece esa comparación se está cargando, literalmente, la presunción de inocencia de las personas a las que alude y, por tanto, en el caso del señor Pujol no es así porque no le ampara, insisto, porque él ha reconocido los hechos. Ese matiz es fundamental si queremos, evidentemente, actuar con respeto a las normas esenciales del estado de derecho. Por tanto, yo a los despistados, en ese sentido, quiero poner de manifiesto que esta comisión tiene el objeto que tiene y que, en cualquier caso, las comparaciones si se hacen pido rigor porque me parece que así, como digo, cumpliremos mejor con nuestro trabajo.

A partir de aquí me parece también fundamental poner de manifiesto en relación a los comportamientos, a los valores, a las, en definitiva, actuaciones que hemos ido presenciando que algunas veces en el comportamiento defraudatorio hay un elemento psicológico importante. Yo quiero traer a colación el hecho de que la defraudación, la defraudación fiscal, muchas veces se asocia a personas que creen que lo que hacen está bien hecho. A las señora Marta Ferrusola se le atribuye aquella expresión de que «hizo, o su marido, o su familia, ha hecho lo que ha hecho por los servicios prestados a Cataluña, porque su marido, porque ella, porque su familia sacrificó prácticamente eso, su vida, por el bien de Cataluña.» Y hete aquí que ese razonamiento, ese elemento psicológico es el que permite este tipo de comportamientos, decir «como yo me he sacrificado, yo me lo cobro.»

Abundando por tanto, en la exposición que hacía el señor Pont cuando explica un poco el comportamiento habitual de los defraudadores, aquí tenemos el ejemplo, si son ciertas esas palabras aquí tenemos el ejemplo: «Lo hago porque me lo merezco, porque me toca y porque debo cobrármelo.» Estas palabras, como digo, se le atribuyen a la señora Marta Ferrusola. Pero es que es importante además que precisamente para erradicar este tipo de comportamientos, y por eso también hago más las reflexiones del señor Pont, es fundamental la respuesta judicial, efectivamente, rápida, ágil y fundamentalmente, además porque esa debe ser la clave de bóveda del sistema, es decir, que también además de esa respuesta judicial el daño se restituya, es decir, que devuelvan lo que se han llevado, y, por tanto, me parece también muy interesante que ese tipo de actitudes reciban ese reproche social.

Lo que usted decía, señor Pont, del ostracismo, efectivamente, ese aislamiento social debería producirse y paradójicamente este que les habla ayer pudo comprobar como el matrimonio Pujol Ferrusola participaba de *La Marató* de TV3. Es sorprendente y es así, que estas personas que deben sufrir ese reproche social, insisto, porque el señor Jordi Pujol, yo lo he visto con mis ojos, es, precisamente, un evasor confeso, tenga la desfachatez de presentarse en esta maratón para hacer llamadas telefónicas y, en definitiva, colaborar activamente en una actividad de beneficencia, con la idea, cómo no, de lavar su imagen. Eso es éticamente reprochable, y a los hechos me remito y, por tanto, me gustaría denunciarlo también en esta comisión, porque nos parece, en última instancia –voy acabado, señor presidente– que, en definitiva, están tomando el pelo a la ciudadanía.

Quiero acabar brevemente, y permítame, señor presidente, que haga un par de reflexiones muy rápidas. Efectivamente, fraude fiscal no es lo mismo que elusión fiscal, por tanto, lo que hay que hacer para evitar ese aprovechamiento de las normas es mejorar el sistema simplificándolo, nos parece una labor fundamental que nos incumbe a todos los legisladores. Y, por otra parte, también creo que es importante que el valor de la equidad como principio general del derecho sí que sea operativo porque la equidad significa mitigar el rigor de la aplicación de la ley al caso concreto, y cuando el señor Alonso hablaba de que no puede dispensarse un

trato idéntico a los de arriba que a los de abajo la equidad es un mecanismo para corregirlo, por tanto, yo estoy a favor del uso del mismo.

Y quiero concluir haciendo referencia que, efectivamente, la economía sumergida es un gravísimo problema de la sociedad española, de la sociedad catalana porque, en definitiva, lo que pone de manifiesto es que la corrupción está ínsita en la sociedad, es decir, que algunos políticos corruptos no son otra cosa que reflejo de esta sociedad que también en buena medida, por la pérdida de valores, ha caído en la corrupción y, por tanto, ese es un elemento clave de cualquier actividad legislativa que de alguna forma tiene que hacer lo indecible para evitar que eso se siga produciendo.

Nada más. Muchísimas gracias, señor presidente.

El president

Gràcies, senyor Santamaría. Pel Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Esquerra Unida i Alternativa l'il·lustre senyor Marc Vidal.

Marc Vidal i Pou

Moltes gràcies, president. Agrair als dos compareixents la lliçó que ens han donat, de fet, estem en la fase de la Comissió d'Investigació que correspondria més aviat a una comissió d'estudi en què fem un magne seminari sobre els conceptes de frau, els conceptes de corrupció i ens posem poc en casos concrets, que m'imagino que vindran més endavant, però ens és molt útil –ens és molt útil– perquè, com a mínim, introduïm aquests conceptes.

El senyor Pont, a més a més, ha parlat molt de la dimensió moral en general, jo no sé si perquè vostès és president també de la Ferrer i Guàrdia, per tant, alguna cosa deu quedar d'aquest tema, però penso que és una dimensió interessant i m'ha fet ara pensar una pregunta en la intervenció del diputat del Partit Popular quan parlava de «ho faig perquè m'ho mereixo», una opinió. Els que fan elusió fiscal a gran escala en grans empreses, és a dir, per entendre'ns, els gàngsters de les finances ho fan perquè creuen que s'ho mereixen o perquè són moralment mesquins i reprovables? És una opinió que no la tenia pensada però m'hi ha fet pensar el senyor Santamaría.

Respecte la dimensió moral de la societat socialment ens podem considerar com una societat, en aquest sentit, una mica malalta en el sentit que som defraudadors que com que ho fan els de dalt ho podem fer tots? És a dir, hi ha un tema conductual? Com podríem ser capaços de modificar aquesta forma de ser, aquesta conducta, si és que és forma de ser?

Vostè ha parlat de la resistència fiscal, és clar, parlant de la resistència fiscal hi havia una part que parlava de les estructures sofisticades de frau. Les estructures sofisticades de frau com a resistència fiscal haurien de ser més perseguibles perquè són més grans, perquè produeixen molt més patiment, per entendre'ns a la societat, perquè després impedeixen el repartiment social? I, parlava vostè també en aquest mateix aspecte de la desafecció fiscal, la desafecció fiscal, deia, ve produïda sobretot quan les polítiques públiques es veuen valorades negativament. Tenim una desafecció fiscal important en el país, no sé si comparable en més o en menys quantitat als països del nostre entorn. Per tant, podríem deduir que valorem, negativament les polítiques públiques que es fan amb els diners que es recapten i, per tant, vol dir que s'han fet polítiques fiscals públiques durant molt de temps mal fetes i, per tant, haurien de revertir, d'alguna manera, i en quina direcció aquestes polítiques públiques perquè s'interpretessin com a polítiques que val la pena potenciar i, per tant, val la pena ser un bon contribuent?

Respecte de la definició de corrupció, està bé, m'ha agradat, vull dir, «desviar algú de la rectitud del deure.» He pensat en el senyor Pujol. El senyor Pujol i Soley va dir que ell no era un polític corrupte, evidentment, pel tema d'Andorra la definició potser no quadraria. Però, permeti'm, si es comprova que s'ha instat algú a desviar-se de la rectitud, estic pensant en alguns episodis amb els seus fills, podríem parlar de polític corrupte? Si es comprova que s'ha instat algú a desviar-se de la rectitud podrien parlar de polític corrupte?

Senyor Alonso, amb més normes repressives no funciona, coincideix vostè, la seva afirmació, amb el que va dir el darrer compareixent, amb el senyor Mayo, que ens parlava que de normes n'hi ha moltes, ja n'hi ha moltes, i que el problema està en el compliment eficaç i eficient d'aquestes normes. Una sospita, vostè sospita, potser, que no s'han volgut fer funcionar prou bé aquestes normes? Ho dic perquè vostè també ha dit que el sistema ho està propiciant o no ho està impeding prou, el compliment correcte de totes les obligacions, les normes fiscals.

També coincideix amb el que va dir el senyor Mayo que no es pot tractar igual el de dalt que el de baix, vostè ho ha dit. Mayo va parlar de 47.000 milions a l'any a Catalunya d'elusió, bàsicament, d'elusió –d'elusió i frau–, i vostè diu que no es pot castigar més perquè ja tenim moltes normes. Escolti'm, la pregunta seria, què podem fer? Què fem? Hauríem de denunciar públicament bufets d'advocats, bancs establerts legalment al nostre país que faciliten de manera escandalosa l'elusió fiscal de determinades empreses del país? No hauríem de començar a senyar-los públicament amb el dit com a col·laboradors necessaris de l'enorme frau i elusió fiscal que tenim en el nostre país? Potser no és un càstig, però potser valdria la pena que comencéssim a dir noms i cognoms de manera pública, perquè sinó com canviem els paradisos fiscal a Europa?, perquè entenc que només es pot fer si es fa a Europa. No sé si té alguna idea.

Interessant –interessant– trobo el tema, per una banda, el de la reputació fiscal que parlava el senyor Pont, que penso que el tema de l'exemplaritat és essencial, haurien de pensar com fer-ho –haurien de pensar com fer-ho–, estic pensant en l'exemplaritat política quan aquella famosa frase del senyor Zaplana «*yo me he metido en política para forrarme.*» Són casos en què l'exemplaritat cau pel seu mateix pes. És clar, quant a la reputació fiscal si que crec que valdria molt –molt– la pena pensar què hauríem de fer amb l'exemplaritat, tot i que no sé si trobaríem gaires exemples a seguir. Això no ho podria estar...

També trobo interessant el tema que deia el senyor Alonso del model alemany, penso que ha dit «perseguir a qui enganya i a qui falseja més que no pas aquell que compleix o no compleix la llei.» No és tant la norma, perquè la norma no està prou concretada sinó aquell a qui enganya, aquell a qui falseja. I, en aquest sentit, li voldria preguntar, creu vostè que tenir més de noranta empreses, la major part de les quals semblen fictícies, com sembla que tenen els fills del senyor Pujol, considera que és un indicatiu de possible engany i, per tant, que hauríem de començar a pensar si els perseguim o no?

Moltes gràcies.

El president

Gràcies, senyor Vidal. En nom del Grup Parlamentari de Ciutadans té la paraula l'il·lustre senyor Carlos Carrizosa.

Carlos Carrizosa Torres

Gracias, presidente. Gracias, señores Pont i Alonso por su clarísima exposición, cada uno de ustedes, didáctica y clara. Yo, por...

Fitxer 05

por parte de mi grupo quisiera, primero, no hacerles a ustedes un discurso, porque no han venido ustedes a escucharme a mí sino que nosotros hemos venido a ver qué podemos saber..., de lo que ustedes nos digan qué nos puede ser útil para esto, que es una comisión de investigación sobre el fraude fiscal, muy marcada por el asunto Pujol.

Y, por lo tanto, yo voy a tratar..., no lo sé, si quizá la mecánica de estas comisiones hubiera debido ser otra y a lo mejor hubiésemos debido formular por anticipado algunos temas que nos interesaban a los grupos para evitar cogerlos a ustedes más desprevenidos con las preguntas. Pero yo, en cualquier caso, las formulo y, oigan, si buenamente podemos sacar algo en claro de lo que ustedes me respondan, pues, algo habremos hecho.

Miren, el primer tema que formulo a cualquiera de los dos es blanqueo, blanqueo de capitales. La Ley de prevención del blanqueo, que es del 2010..., aquí, en esta comisión, vamos a investigar asuntos que son anteriores a la vigencia de esta norma. Queríamos saber si hay unas diferencias, digamos, significativas entre el antes y el después en cuanto a la facilidad de blanquear capitales, si son perseguibles las conductas anteriores al 2010 y si hay algún tipo de diferencia esencial.

En cuanto a otro de los temas que ha sido una mecánica que persigue esta comisión, que es la corrupción política, y que, como todos sabemos, se ha vehiculado muy frecuentemente mediante el cobro de comisiones en la contratación, les preguntaría a ustedes si ustedes dos pueden decir si ustedes se hallasen ante la necesidad de dilucidar si ha habido cobros de comisiones ilegales, ¿cómo creen que se detecta esto en la contabilidad de quien paga y en las empresas de quien cobra? Ya que estas comisiones..., a nosotros nos interesa que ustedes nos digan si estas comisiones se escapaban al control contable, se hacen en dinero negro, si no, cómo se camuflan... Y por parte de las empresas que las

cobran, también si ustedes piensan que hay algunas partidas concretas donde podríamos apuntar a que se detecten este tipo de conductas.

En tercer lugar, los mecanismos de detección del fraude y el blanqueo por parte de la Administración ¿Cuáles son los organismos responsables y cuáles son los métodos para encontrar...?, aquí nos hemos encontrado casos, por ejemplo, de gente que tiene un tren de vida muy, muy, muy evidentemente elevado, y sin embargo por parte de la Administración parece que eso no causa sorpresa y no van a investigar. ¿Ustedes creen que debería haber, o existen ya y no se usan, mecanismos de investigación para cuando hay noticias, como el caso de la familia Pujol? Algunos de sus hijos con coches deportivos, con dinero [#], con un tren de vida muy..., con compras y ventas multimillonarias.

Si nos funcionan estos mecanismos de detección, si es posible llevarlos a cabo con los elementos que tenemos ahora. Si lo hay, ¿qué falló? Y si no los hay, ¿qué se puede hacer?

En cuanto a la tramitación de las actuaciones inspectoras, sáquenos de dudas, por favor. La duración de los procedimientos de investigación..., ¿cuál es la prescripción, que ya sabemos cuándo prescribe el fraude tributario, que sería a los cuatro años, pero los procedimientos, las labores inspectoras..., que nos aclaren un poquito el procedimiento cuando prescribe y qué formas hay para paralizar o interrumpir esta prescripción.

Y esto lo decimos para saber estas conductas, digamos, más alejadas en el tiempo hasta qué punto pueden ser investigadas por la Agencia Tributaria. O porque también se ha dicho que hay uno de los..., bueno, el señor Pujol se ha dicho que ha estado investigado durante catorce años, tenía un expediente abierto en la Agencia Tributaria. Nos parece excesivo. No sabemos si eso posible en derecho, que esto ocurra, unas actuaciones inspectoras que se prolonguen durante tanto tiempo.

Y, por último, y creo que eso ya se les ha preguntado, el impuesto de sucesiones. Cuando se produce una conducta como la que ha reconocido el señor Pujol, que dice haber cobrado una herencia íntegramente en el extranjero, tiene allí el dinero..., entonces él lo reconoce, que ha sido así, ¿ese dinero en qué tipo de conductas irregulares o ilícitas se ha incurrido? Se ha incurrido..., ¿una vez lo

mueve, hay blanqueo? ¿Una vez los herederos suyos, si heredan eso, se limpia nada más que ellos vayan a declarar la sucesión en su momento? Si lo usan en vida del padre ese dinero, y lo mueven, ¿están blanqueándolo o no lo están blanqueando? ¿Quién comete el ilícito: lo comete la familia, lo comete aquel que ocultó el dinero en su día? Si ese dinero se movió, ¿para qué fue usado? Pero si hubiese sido invertido en algo, ¿se producen nuevos ilícitos y de los que son responsables quienes han invertido ese dinero, quienes hacen de mandatarios, o cuáles son las figuras o los ilícitos o las irregularidades que ustedes consideran que podrían concurrir aquí?

Gracias.

El president

Gràcies, senyor Carrizosa. Abans de donar la paraula al Grup Parlamentari Mixt, de la CUP, permetin-me només, sense excedir-me en les meves funcions, des de la voluntat de rigor, un matís molt breu, molt breu, molt breu al senyor Marc Vidal respecte a l'afirmació del senyor Zaplana, que efectivament és una conversa amb el senyor Zaplana però qui va firmar allò va ser el senyor Sáez, també implicat en la mateixa causa.

I la segona, respecte al senyor Santamaría, que ja deuen haver sentit els comentaris, que la referència... –ho dic en defensa exclusiva de La Marató de TV3, ¿eh? Ahir no va haver-hi, crec, la imatge que vostè ha dit d'ahir, no és relativa a aquesta edició, sinó a l'edició de l'any passat, en una fotografia que va córrer per la xarxes socials.

Res més.

Vol la paraula, senyor...? (*Pausa.*) Trenta segons.

Sergio Santamaría Santigosa

Sí, brevemente, para matizar el dato. Si es así, evidentemente el hecho en cualquier caso es el mismo, ya era evasora entonces. Quiero decir que la actuación es idéntica, porque no ha sido evasora a raíz de su confesión sino que lo era ya en el pasado. Por lo tanto, en cualquier caso, rectifico los hechos porque evidentemente a mí no me duele en prenda rectificar, pero si es así como yo lo he visto, lógicamente el hecho en sí es igualmente reprochable.

El president

Gràcies, senyor Santamaría. Té la paraula la diputada Isabel Vallet, en nom de la Candidatura d'Unitat Popular - Alternativa d'Esquerres.

Isabel Vallet Sánchez

Doncs, primer que res, agrair la compareixença als dos experts, catedràtics. Sempre fem al voltant del cas Pujol, perquè el cas Pujol és més que el cas Pujol, i a veure si ens intentem explicar. Doncs, reflexions sobre el que entenem que s'ha tancar en aquest sentit, o sobre el que ha de reflexionar aquesta comissió.

Les primeres reflexions són sobre els grans patrimonis i les rendes de capital i el frau. El segon bloc seria sobre les grans empreses i l'elusió, o sobre com allò que és legal en teoria o que es fa amb frau de llei o que no és un frau, com s'ha dit abans. Des del nostre punt de vista és totalment indecent, és totalment immoral en els temps que corren. Una reflexió sobre el sistema impositiu, i ja no tant sobre si el sistema funciona o no funciona, que és important, però en tot cas sobre si el sistema és redistributiu o no ho és, que és encara molt més important. I la quarta seria una opinió tècnica sobre el cas Pujol.

Ens expliquem. Sobre la primera pregunta: grans patrimonis i rendes de capital i frau. Els faig una pregunta, crec que poden respondre els dos, o no..., en cas que vulguin... Si des del seu punt de vista és creïble que sols un 4 per cent dels contribuents declarin ingressos superiors als 60.000 euros. I això relacionat amb les xifres que s'estimen del frau: al voltant del 72 per cent del frau competeix a grans patrimonis i es dona al voltant d'uns mil set-cents casos de corrupció.

La nostra pregunta seria: si els grans patrimonis són els que més defrauden, quines mesures específiques creuen que es podrien dut a terme en aquest sentit? Imaginem que sense necessitat de generar sancions noves, no?, però sí que, en tot cas, quins mecanismes de detecció o, en tot cas, quins mecanismes s'haurien de dur a terme per a fer efectiu des del punt de vista de la persecució, ni que sigui, d'aquest frau?

D'altra banda, s'ha parlat de la xifra de 120.000 euros del delictes penal. I la nostra pregunta, que també vam fer a l'anterior expert, és si es dona o no un perjudici a la hisenda pública amb un import molt menor de 120.000 euros? És a dir, els 120.000

euros com a import d'on naixen i si creuen que els temps que corren són justos o no.

Sobre la segona reflexió: les grans empreses i l'elusió. Bé, segons les dades que tenim, no?, les SICAV..., ara mateix existeixen 3.113 societats SICAV a l'estat espanyol amb un patrimoni acumulat de 26.154 milions d'euros que tributen a l'1 per cent. Volem la seua opinió sobre una eina que és legal, però que des del nostre punt de vista no és ni moral ni justa.

D'altra banda, les corporacions que cotitzen a l'índex borsari IBEX 35 van reduir entre 2007 i 2009 un 55 per cent la seua contribució fiscal. I el 82 per cent va utilitzar paradisos fiscal per desenvolupar la seua activitat empresarial. Els voldríem preguntar si això té, o no, solució. I, en aquest sentit, si troben creïble que Apple o Google o Facebook, doncs, hagin guanyat a l'Estat espanyol 9 milions d'euros, o això almenys han declarat. Si és creïble precisament en relació amb aquestes xifres que dèiem anteriorment.

També els volíem preguntar la seua opinió sobre les noves immobiliàries, les societats anònimes cotitzades d'inversió. Serien, des del seu punt de vista, una eina de frau fiscal o una eina per a eludir capitals? Perquè ens fa la impressió que si és veritat, s'han anat augmentant, si ho volen, les sancions, però també s'han anat augmentat tots els mecanismes legals que possibiliten l'elusió o que, en tot cas, no la persegueixen prou.

L'altra reflexió que volíem fer era sobre el sistema impositiu, i atenent precisament que el 75 per cent dels ingressos provés de les rendes de treball, de l'IRPF, i també atenent que l'IVA precisament no es recapta..., bàsicament es diu..., no?, es recapta sols el 33 per cent de l'import que s'hauria de recaptar. La reflexió finalment era: s'està construint un sistema tributari just, redistributiu? Perquè si el gruix es recapta de les rendes de treball i no pas de les rendes de capital, doncs, ens sembla que més enllà que es persegueixi o no el frau, tenim un problema precisament d'equitat i de justícia redistributiva en el sistema fiscal.

L'última reflexió era al voltant del cas Pujol, que era el cas que ens ocupa, i els voldria, doncs, traslladar un exercici que m'imagino que és un exercici que traslladen vostès als seus alumnes, que és posar..., si tinguessin un enunciat fàctic sobre els fets que ja ha anunciat el senyor Pujol, quina qualificació creuen que

tindrien aquests fets des del punt de vista del dret tributari, des del punt de vista de quin il·lícits s'han comès o no. I ja no tant il·lícits en via penal, sinó des del punt de vista purament tributari, quines, bàsicament, afectacions a la hisenda pública poden haver-hi darrere de tot això?

Finalment, per què els hem preguntat per grans patrimonis, per què els hem preguntat per grans fortunes, per què els hem preguntat per empreses que dissenyen una fiscalitat a mida a altres grans empreses, perquè els hem preguntat sobre la falta d'equitat, per què els hem preguntat sobre l'engany o sobre com el poder actua de sangonera a les nostres administracions públiques? Perquè entenem que tot això relacionat entre si és el cas Pujol, que és molt més que el cas Pujol, que és finalment un sistema de poder.

Gràcies.

El president

Gràcies, diputada Vallet. En nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula la il·lustre diputada Meritxell Borràs.

Meritxell Borràs i Solé

Gràcies, senyor president. En primer lloc, agrair la compareixença a la comissió dels dos ponents que avui tenim, que ens aporten coneixement i sense cap dubte, doncs, ens ajuden a comprendre millor el complex fenomen del frau fiscal.

A nosaltres ens hauria agradat disposar de més del seu temps perquè ens haurien il·lustrat. Entenem, doncs, que fan un plantejament diferent, podríem dir, en la forma de presentar-lo, però segurament molt comú en la línia, en les grans línies del que vostès avui ens plantegen, però diferent en la línia precisament que la darrera compareixença ens feia, no? I en alguna d'aquestes coses els voldrem fer unes preguntes.

Vostès, a les dues compareixences, hi insisteixo, malgrat la diferència en l'enfocament, ens transmeten, per una banda, la necessitat de valors a l'hora de construir la societat, però també, per tant, del sistema tributari, de valorar l'exemplaritat més que la repressió –després això ens ho deien d'una altra manera amb tot el tema de poder cooperar i, per tant, en aquest sentit, de tenir un sistema que cooperi–, de prestigiar el que és la reputació fiscal. Ens parlen de supòsits de

justícia eficaç i ràpida, i aquest és un tema, doncs, en què vostès s'hi han entretingut.

I també, doncs, el que és per nosaltres important... Ho ha dit un de vostès concretament, però jo crec que hi era, en el fons, en els dos discursos: el fracàs del model que tenim, no? Una, ens deien el nombre que augmenta de reclamacions, que n'hi ha un gran nombre, un gran percentatge que acaben sent favorables a l'administrat. I, per tant, tot allò que moltes vegades se'ns planteja com a frau acaba no sent-ho, podríem dir...

Fitxer 06

...parlen també de la necessitat que hi hagi un sistema que no tracti tots els contribuents per igual, en funció, doncs, del que aquí ens explicaven precisament, si són gent que ha tingut una vida impecable i, per tant, per un error a vegades, etcètera, no se'ls pot tractar de la mateixa manera. I ens deien també la necessitat de la presumpció d'innocència devaluada, i ho acabem de veure en aquesta mateixa cambra, no?, on, doncs, ja ho veuen, hi han elements de judici en els quals un ni verifica allò que ha vist en una xarxa i dona per bo un fotomuntatge i en seu parlamentària estableix, eh?, que ahir es va cometre un gran perjudici, segons algú, amb un tema que és d'absoluta falsedat. Així funcionen a vegades, lamentablement, les coses en aquesta cambra, on és més l'opinió d'un o les ganes que les coses funcionin d'una determinada manera que no pas allò que passa en realitat.

Escolti'm, voldríem que ens aclarissin alguns conceptes sobre el frau fiscal en general i alguns temes en concret. Els dèiem: fa quinze dies ens venia el senyor Mayo, del sindicat Gestha, i ens explicava que hi havia una clara correspondència o va assimilar el que era el perfil del defraudador fiscal i el del corrupte. Hi estarien vostès d'acord? Hi ha estudis sobre aquest particular i podríem arribar a aquesta conclusió?

També, i vostès n'han fet esment, no?, ens deia que no hi havia diferència entre el que era el frau i l'evasió fiscal. Ens agradaria que ens ho poguessin aprofundir una mica més perquè, doncs, hi ha una diferència substancial entre el que avui ens

deien vostès i el que ens deien fa quinze dies, no? I, per tant, en aquest sentit creiem que també cal posar-hi llum.

També se'ns deia fa quinze dies que, amb rotunditat, més del 70 per cent de frau fiscal que es comet a l'Estat és imputable al comportament de grans empreses. Hi estan d'acord, en això? Això voldria dir que la majoria de grans empreses del país incompleixen les lleis fiscals?

En la seva doble condició de catedràtics, tots dos, i de dret tributari i també com a professionals de l'assessorament fiscal, consideren que el que s'ha vingut a anomenar com «la lluita contra el frau» ha estat eficaç? Vaja, una mica ja ens ho han contestat perquè ens han dit que era un model fracassat, però en els darrers trenta anys podríem dir que s'ha optat per un sistema, podríem dir, d'exemplificar determinats casos concrets, que hi han posat llum i platerets i han anat sortint, i aquests eren, doncs, elements sobre els quals s'havia de basar tot el sistema, un sistema fiscal just. Què caldria fer per millorar la recaptació que actualment s'obté i que segons tenim entès està molt per sota de la mitjana europea? Com ho fan? Han parlat d'alguns països que funcionen millor. Com ho fan per obtenir millors resultats? I, per tant, què caldria canviar, sota el seu criteri, no? Aquest és un tema rellevant, més tenint en compte que almenys alguns pretenem fer, doncs, un nou país i, en aquest sentit, tenir un sistema tributari, un sistema fiscal que funcioni de veritat i que funcioni bé, no?

Voldríem també que ens digués molt breument, ja per acabar, quan una persona en concret pot ser considerada un defraudador. Bàsicament, poder-ho establir objectivament. És necessari que se'ns ajudi a establir quina posició jurídica té un ciutadà respecte al compliment de la Llei tributària. Un contribuent que ha presentat, doncs, la seva autoliquidació dins del termini fixat per la Llei gaudeix d'una presumpció de certesa i bona fe? És així o és un defraudador? Correspon a l'Agència Tributària aportar la prova que demostrï que l'autoliquidació és incompleta o inexacta? Una autoliquidació dins el període establert..., és, doncs, un defraudador?, hi insisteixo. La regularització tributària voluntària és un dret reconegut per la Llei a tots els contribuents; és així. No entenem què vol dir confessar segons la Llei tributària vigent.

Voldríem que vostès ens poguessin donar llum sobre aquests temes. Potser me'n deixo algun en el tinter, però com que ja li hem preguntat moltes coses ho deixariem aquí.

El president

Senyor Marc Vidal, disculpi'm.

Marc Vidal i Pou

Sí, respecte a la rectificació que vostè m'ha fet, és per donar-li en part la raó. Jo em referia a una conversa telefònica...

El president

Exacte.

Marc Vidal i Pou

...en el marc del cas Naseiro, Salvador Palop, i el que va dir exactament és: «Me he metido en política, me tengo que hacer rico porque estoy arruinado.» Era només per aclarir-ho.

El president

Moltíssimes gràcies per la cita, diguem-ho així. En el difícil art de dosificar, economitjar i sintetitzar les respostes a totes les preguntes, tenen el torn els compareixents. En primera instància, senyor Pont Clemente, per un temps de deu minuts.

Joan Francesc Pont Clemente

Bé, en aquest temps és impossible, senyor president. Tractaré de fer esment a algunes de les coses més rellevants que han dit. La primera, el nostre paper com a experts. El nostre paper com a experts en la fase inicial és exposar les línies generals de les coses que sabem. En qualsevol altre moment jo crec que el meu company doctor Alonso com jo estaríem encantats de, si vostès volen, opinar sobre coses concretes, eh?, sense jutjar les conductes, sinó definint els models. Però ara el que ens han demanat és el que hem fet, eh?, una presentació del tema.

Una pregunta que s'ha fet molt, eh?, la solució. Jo crec que la solució..., podríem tenir la temptació que la solució fos la construcció del que s'ha anomenat una

«societat panòptica», una societat en la qual tothom tingués la impressió que està sent vigilat per un ull que no veu. Jo prefereixo seguir sent un clàssic i defensar el dret a la intimitat, i pensar que la solució vindrà d'una escola pública, universal, obligatòria, en la qual l'educació per a la ciutadania sigui l'eix de la construcció de nous ciutadans. I en aquest esquema, una societat basada sobre una escola igual per a tothom, la gent viuria des del primer dia la república en el millor sentit de la paraula.

El cas Pujol. És evident que l'origen està aquí. Ah, el professor Durán-Sindreu, que està present aquí, que serà citat com a expert d'aquí uns dies, va escriure un article sobre les figures tributàries del tema i em remeto a la seva anàlisi, però és evident que en un moment històric el que ha confessat no va declarar una herència. Aquella conducta ha prescrit. Durant molts anys uns diners, seguint la seva declaració, no van tributar per l'impost sobre el patrimoni i l'impost sobre la renda. Aquelles conductes han prescrit. En els darrers anys no existia l'impost sobre el patrimoni, o ha existit..., que no hagi prescrit un any, i probablement les rendes obtingudes per un capital estricte econòmic hagin tendit a zero. Per tant, el rebuig tècnic tindrà unes conseqüències molt limitades. El que és «frapant» és que qui ha sigut primera magistratura al país hagi tingut una conducta d'ocultació d'una part del seu patrimoni. Una conducta, però, que no és un supòsit excepcional.

A la regularització fiscal de 2012 es preveia que aflorarien, si no m'equivoco, perquè aquestes xifres arriba un moment que perden sentit, 25.000 milions d'euros i que la recaptació seria el 10 per cent, 2.500. La recaptació va ser una mica més de 1.000, però l'afloració, d'acord amb alguns autors, va ser del voltant de 50.000. Per tant, 2012, afloren 50.000 milions de contribuents espanyols. Però hi havia hagut altres regularitzacions on havien aflorat altres diners. I no oblidem que aquest era un estrany país en el qual els pagarés del Tresor eren un instrument públic per a la inversió de diner negre, fins que una administració socialista va arbitrar un deute públic especial de sis anys, que feia prescriure l'origen a canvi d'una retribució, a l'època, molt baixa, del 2 per cent. Per tant, vivim en un espai en el qual ha estat tradicional ocultar diners i també on les crides perquè aquests diners afloressin han funcionat. I aquest és el context en el qual jutjar determinades conductes. Perquè algunes persones que s'omplen la boca de crítiques a certs supòsits van ser subjectes de la regularització de 2012. I, per tant, ja sé que la

hipocresia és una forma de civilització, però un excés d'hipocresia condueix a errors en el judici moral.

Certament, el mal moral que el cas Pujol ha fet sobre l'actitud dels contribuents és molt gran, com un munt de les conductes fetes públiques estan fent, eh? La impressió que determinades persones es mouen amb impunitat o la impressió que determinades persones viuen molt per damunt del que la seva declaració de renda permetria genera una enorme desafecció.

Sobre algunes incidències judicials. Jo crec fermament en la independència del poder judicial i en la inamobilitat dels jutges. Per tant, tots aquests supòsits en els quals el jutge natural pot ser remogut són dolents. Jo crec fins i tot que, amb un bon estat de salut, el jutge no hauria de jubilar-se, com succeeix als Estats Units. I crec fins i tot que haurien d'existir tribunals economicoadministratius formats no per funcionaris al servei de la hisenda pública, que entren i surten del tribunal, sinó per persones que haguessin decidit finalitzar la seva vida activa en el tribunal, de forma inamovible, correctament retribuïda i molt més enllà de la data teòrica de la jubilació. Tot això generaria efectes d'agilització de la justícia molt importants.

El límit dels 120.000 euros. Tots els límits convencionals generen, d'una banda, la proscripció del que el supera, d'altra banda, una mena d'autorització del que no arriba. Aquest és un efecte indesitjable. El delictes contra la hisenda pública no hauria de basar-se essencialment en les quanties, sinó en la valoració de les conductes, cosa que els jutges penals poden fer perfectament, perquè és el seu ofici. Si, a més, una part dels jutges penals tingués una formació específica tributària, millor.

En la conducta dels contribuents, d'una forma més simplificada a la piràmide australiana, jo crec que hi ha una bona part de contribuents que tenen un comportament ordinari, on els nivells de defraudació o d'elusió o de resistència són menors. Existeixen després els grans grups empresarials, en els quals jo no situo el frau, sinó que hi situo el que ara s'anomena «l'erosió de bases imposables» i, per tant, la utilització dels sistemes internacionals per traslladar les bases imposables de països amb alta fiscalitat a països amb baixa fiscalitat. Això no és el que ara diré com a tercer grup. L'erosió de bases imposables és un tema que està preocupant l'OCDE i sobre el qual estan treballant tots els països, i que ve a demostrar que quan parlem de si un petit principat és un paradís fiscal ens estem

desenfocant. Cada estat és un paradís fiscal amb relació als altres; cada estat té una legislació que afavoreix l'establiment de seus centrals al seu si, a baix cost tributari, per evitar el pagament en els altres països, en el si de la Unió Europea. És així. Per tant, en el si de la Unió Europea la solució ha de ser europea i en context internacional la solució ha de ser en el marc de l'OCDE, deixar de ser competidors fiscals uns països...

Fitxer 7

...països dels altres. I, des d'aquesta perspectiva, nosaltres també estem dotats d'aquests mateixos sistemes de competitivitat que oferim als altres al mercat de l'elusió fiscal internacional, una conducta a la qual ha de posar-se fi per la via de la legislació i de l'acord entre països.

I finalment hi ha el que des de fa un segle s'anomena la indústria del frau fiscal. La indústria del frau fiscal a la qual s'ha referit el doctor Alonso o la cita d'un article del doctor Alonso sobre les *truchas* i les operacions carrusel, la indústria del frau fiscal és el que realment ha de ser perseguit. I de les dues grans funcions que té l'Administració tributària, la comprovació i la investigació, l'Administració fa sobretot comprovació del que se li ha declarat i poca investigació del que desconeix. La indústria del frau fiscal viu emparada sobre la manca de veritables tasques d'investigació.

No sóc partidari de fer pública la llista dels defraudadors, però sí que sóc partidari de fer públic l'índex de contribuents; el que a Suècia durant cinquanta anys s'ha anomenat el *tax eling calender*, però fer-ho durant deu anys. Els meus amics suecs diuen que ja estan començant a pensar que aquesta tafaneria de veure el que tributa el teu veí ha estat positiva durant cinquanta anys, però que ja no cal. Doncs bé, nosaltres jo crec que en deu anys de fer públiques les bases imposables i les quotes declarades estaríem defensant la reputació fiscal i el prestigi de la gent i no estaríem fent mal publicant sancions que potser encara no són fermes en via administrativa o no són fermes en via judicial i respecten la presumpció d'innocència, i faríem propaganda del bon comportament i no apologia del mal contribuent.

Els valors als quals m'he referit, la llibertat, la igualtat, la justícia i el pluralisme, afortunadament són avui els valors constitucionals compartits de tots els estats membres de la Unió Europea, per això he escrit en alguna ocasió que, malgrat que no tinguem una Constitució de la Unió Europea, sí que tenim un cost constitucional de valors compartits, que són els que haurien d'orientar també el nostre sistema fiscal.

L'economia submergida és indicatiu no només del desig de frau, l'economia submergida és l'expressió d'un sistema que no funciona i d'un sistema que probablement no sap comprendre allò que no funciona. Si recordem la crisi dels vuitanta, a la crisi dels vuitanta a Sabadell, a Terrassa, al Poble Nou, la gent no es va morir de gana perquè menjava de l'economia submergida, i no podria ara estendre'm amb exemples concrets. L'economia submergida no és el que s'ha de combatre, el que s'ha de construir un sistema en què no sigui necessària –no es pugui produir– l'economia submergida. Una societat orientada per unes polítiques públiques al servei dels ciutadans i al servei dels que més pateixen, i això és el que, com ha indicat un dels diputats que m'ha interrogat, donarà prestigi a les despeses públiques i, per tant, als ingressos públics.

Una idea final, perquè no puc contestar totes les preguntes. A Xile, es fa a tots els contribuents el càlcul del seu impost sobre la renda de les persones físiques per dos mètodes: la suma dels ingressos declarats i la valoració de les despeses en què el contribuent ha incorregut; en la mesura en què hi hagi discrepància, es produeix una inspecció que culmina en una conclusió congruent i coherent. És curiós, fins a 1978, el sistema d'avaluació per signes externs ja havia existit, fruit d'un país subdesenvolupat i d'una hisenda pública poc moderna, però ja existia. Alguna d'aquestes fórmules podria ser un control eficaç de la veracitat de les rendes aplicada amb ponderació i prudència.

Senyor president, fins aquí.

El president

Moltes gràcies, senyor Pont Clemente. En base al principi d'igualtat, catorze minuts, senyor Luis Manuel Alonso.

Luis Manuel Alonso González

Moltes gràcies. Intentarem contestar, si no totes, la majoria de les qüestions que s'han plantejat, que són moltes. Algunes van potser una mica relacionades i, per exemple, m'ha semblat entendre per part d'algun dels diputats que potser hi havia neguit sobre si la hisenda pública, si l'Agència Tributària tenia els mitjans adequats per lluitar contra el frau; si l'activitat que es feia era prou eficaç, si la seva relació amb els serveis del *set black* també era, diguéssim, adequada. Jo, en aquest sentit, diria que hi ha prou mitjans materials i possiblement dels que no n'hi ha tant són els humans. És a dir, l'administració tributària en general, no estic parlant de la inspecció, només..., ni tan sols podria dir que estic parlant de l'estatal, sinó també de la catalana, pateixen un dèficit de recursos humans seriosos, que per part d'alguns s'ha transformat, se li ha donat la volta, s'ha dit: «És fantàstic perquè som una administració tributària estupenda, perquè tenim molts resultats i tenim molt poc personal.» Bé, no crec que això sigui exactament així, perquè les dades de què hem parlat demostren que les coses no funcionen massa bé, és a dir, falta factor humà, un factor humà que potser ha de tenir unes altres directrius, no només les de la repressió, sinó també les de buscar unes altres formes d'enteniment amb els contribuents, amb els assessors, és a dir, cal replantejar moltes coses.

Es deia també que fins a quin punt el mateix sistema és el que facilita el frau. Bé, evidentment si el sistema no ha funcionat i el frau ha continuat, és que hi ha alguna relació i encara que sembli una mica ingenu, doncs sempre demanem el mateix, que el sistema sigui menys complex, que sigui més senzill, que sigui més generalista, amb menys beneficis fiscals, amb menys règims especials, i tot això està molt bé i a vegades es porta a terme i tenim, doncs, ara una reforma de renda on s'ha simplificat alguna cosa en algun lloc puntualment i, en canvi, un impost sobre societats on es deia que també s'hauria de fer el mateix i han deixat tots els règims especials que hi havia menys el de les entitats esportives. És a dir que a l'hora de la veritat jo personalment crec..., ja estic una mica decebut i una mica cansat de demanar que el legislador fiscal intenti explicar les coses de millor manera, d'una forma més senzilla, és a dir, l'ideal aquell que el contribuent entengui les lleis fiscals, això ens ho podem treure del cap. També és cert que la realitat fiscal va lligada a la realitat econòmica molt canviant i obliga a vegades a ser una mica retorçat, una mica complex, però els extrems a què s'està arribant en aquest país francament són preocupants.

Vostè al·ludia el tema del frau carrusel i, bé, aquest és un tipus molt particular de frau, però, com ha dit el doctor Pont, és indústria del frau, és frau industrial, és a dir, en aquests moments hi ha fenòmens del frau d'aquest tipus que estan sent, diguéssim, la rentadora automàtica dels grups mafiosos i de delinqüència internacional més importants que hi ha en el món, perquè són extraordinàriament rentables, són difícils de detectar, muten –muten–, de tal manera que del frau de les entregues de béns es passa al frau de la prestació de serveis, frau amb internet, frau amb energia elèctrica, frau amb hidrocarburs, frau amb minuts d'internet, és a dir, tenim totes les variants que podem imaginar-nos i sobre aquestes encara cal fer feina. I aquí també he de dir que jo crec que l'Administració espanyola ha combatut de forma molt eficaç el frau carrusel tradicional, eficaç a vegades potser deixant moltes víctimes pel camí, però eficaç perquè s'ha aconseguit reduir prou. Ara bé, les noves formes de frau carrusel futur ja veurem si realment es poden combatre de la mateixa manera.

Formes o idees per millorar el model fiscal, i entenc que quan millorem el model fiscal, també aconseguirem d'alguna manera anar rebaixant el nivell d'incompliment. Prefereixo parlar d'incompliment que no de frau, perquè l'incompliment una part sí que serà fraudulent i l'altre no tant o no sabem fins a quin punt ho serà.

Jo crec que l'origen del problema és el sistema d'aplicació dels tributs que tenim aquí instaurat des de fa quaranta anys, que és el sistema d'autoliquidació generalitzada per la pràctica totalitat de tributs. I és veritat que és molt complicat fer enrere i reprendre el sistema tradicional de declaració de l'administrat i liquidació de l'Administració, però encara que és difícil, també cal desmitificar l'autoliquidació. És veritat que possiblement siguin majoria el nombre de països que segueixen el sistema d'autoliquidació, però són també molt abundants, molt importants els que segueixen el sistema de declaració-liquidació, i això el que fa és que en el sistema d'autoliquidació jo, contribuent, tinc la responsabilitat de qualificar els fets, d'omplir el model i de fer l'ingrés, i la tasca que fa l'Administració és únicament de control i repressió. Això està molt bé, però hi ha països inclús que tenint el mateix nivell de pràctica totalitat d'aplicació de sistema d'autoliquidació, han entès que justament el sistema d'autoliquidació és procliu al conflicte, perquè, clar, m'estan dient a mi que jo faci una tasca amb el meu perjudici, amb la qual cosa sempre o m'equivoco o

puc intentar esgarrapar una miqueta per veure si d'aquesta manera m'estalvio alguna cosa. Doncs bé, això evidentment, hi insisteixo, fa que el conflicte sigui molt més fàcil que esclati i es desenvolupi. Però hi ha països que estan en una situació de partida similar a l'espanyola, és a dir, amb un percentatge d'aplicació i d'autoliquidacions de més del 90 per cent de les relacions tributàries, sabedors que això pot passar, el que han fet és establir uns espais de relació. Entrin vostès a la pàgina web de l'Agenzia delle Entrate italiana i veuran com el primer que els estan dient és «abans de posar vostè un recurs, doncs demani una conciliació, un *concordato*, un...», és a dir, hi ha una dotzena d'instruments pensats per evitar arribar al conflicte. Això és només un senyal o una referència, n'hi ha molts més, és a dir, podríem estar analitzant tots els sistemes fiscals dels països desenvolupats veïns, inclús més llunyans, i trobaríem fórmules que en aquest moment no existeixen a Espanya, només que en el cas de les anomenades «actes amb acord». Clar, això implica canviar moltes coses, implica canviar moltes coses, és a dir una acció, diguéssim, limitada a punts concrets, possiblement no sigui eficaç.

També s'ha preguntat en algun moment si les normes que existeixen no són aplicades o quin problema existeix amb elles. Jo crec que les normes sí que s'apliquen, les normes sancionadores sí que s'apliquen, justament el problema que hi ha és que possiblement no s'apliquen bé, perquè el sistema, també abans s'ha dit que l'equitat podria ajudar a una modulació de l'aplicació del sistema, jo no sé si seria l'equitat o potser uns altres principis, però sí que fóra bo que hi hagués un cert marge a l'hora d'aplicar les normes sancionadores, però la configuració actual impedeix que això es faci, perquè pràcticament és una aplicació quasi automàtica i objectiva de les sancions respecte de les conductes infractores. Això jo crec que realment hauria d'estar superat.

També se'ns diu..., diuen que un anterior compareixent ha parlat de 47.000 milions d'euros de frau a Catalunya. Ignoro d'on pot treure aquesta xifra –ignoro d'on pot treure aquesta xifra–, però em sembla absolutament irreal, perquè això llavors què vol dir, que a nivell de l'Estat # mig bilió d'euros? I, si és així, llavors què passa, que la meitat del PIB és economia submergida o és frau? És a dir, no ho sé, no sé d'on ve, però no me la puc creure.

Què fer amb bancs, advocats, paradisos fiscals, col·laboradors diversos? Bé, realment els tribunals penals ja saben què fer, perquè avui dia amb molta facilitat

s'acaba imputat com a cooperador necessari, si s'està amb alguna d'aquestes situacions. Evidentment cal vigilar molt les actuacions d'aquests operadors jurídics, dels operadors jurídics en general i per això jo els faig una crida a un canvi radical de la situació i de les relacions, és a dir, també els assessors han de respondre de la seva tasca, però dintre d'un context de relació amb l'Administració que no sigui de confrontació, sinó de transparència i de col·laboració. I respecte de bancs i unes altres entitats, doncs evidentment cadascú haurà d'assumir les obligacions que li pertoquin.

Què més? Bé, han fet al·lusions a alguns casos o a alguns fets parcials, clar, del cas que d'alguna manera motiva l'existència d'aquesta comissió parlamentària, però clar, és a dir, sense dades certes només podem estar especulant. El doctor Pont ja ha dit allò que l'impost de successions podria estar prescrit, és el primer que he pensat jo; ara, jo no sé si hi ha hagut interrupcions de la prescripció, això no ho podem saber. És a dir, si les actuacions inspectores realment...

Fitxer 04CIFEFF8

han durat molts anys, catorze me'n semblen molts, però, bé, si han durat molts anys, ja hi ha hagut interrupcions, doncs, s'haurà de plantejar si aquestes interrupcions són vàlides i, en realitat, el suposat delictes o infracció no ha prescrit. Però, prego que se m'entengui, és a dir sense dades concretes, només entrariem en un exercici d'especulació.

Després, han fet algunes preguntes que, potser, van més enllà del concepte de «frau», però sí que cal, potser, dir alguna cosa.

Que només el 4 per cent de contribuents declari més de seixanta mil euros? Doncs, jo crec que no, que deuen ser una mica més del 4 per cent, no tinc dades, és a dir, les dades són les que es publiquen i, aquí, ja cadascú és lliure de pensar, no?

Que els grans patrimonis són els que defrauden? Depèn del que s'entengui. Ja ho ha dit una mica el doctor Pont, però, clar, les grans empreses són empreses regulades, és a dir, el que no faran, possiblement, és entrar en dinàmiques d'un frau, diguéssim, groller, de falsejar, de coses similars. Si fan estructures fiscals més o menys complicades, doncs, possiblement, haurem d'acabar parlant d'un

tema d'al·lusió, seria el que és lògic, compte, una altra cosa és que, després, hi hagi casos i casos.

Que la quantia del delictes estigui fixada en 120.000 euros? Jo tampoc sóc partidari de fixar-se tant en la quantia, que, per una altra part, no ha sigut corregida en la inflació des de fa anys. El que és important és la conducta i la perillositat de la conducta, és a dir, el que no té sentit és que, en els tribunals penals seguim contribuents que ho tenen tot declarat i on l'únic que hi ha és una discrepància sobre si això havia d'estar a la casella tal o a la casella qual, això no és un tema penal; els tribunals penals no estan per això, entenc, estan per perseguir els que amaguen, els que enganyen, els que defrauden, els que falsegen.

Que les Sicav estiguin a l'1 per cent o que les empreses de l'Ibex utilitzin paradisos fiscals i paguin poc? Bé, evidentment, tot això és un popurri de coses, no? Però el tema de les Sicav és un tema de competència fiscal, també ho ha comentat el doctor Pont, és a dir, les rendes del capital són essencialment mòbils, aleshores, aquell Estat que faci plantejaments diferents als que fan els altres es quedarà sense inversió i això, evidentment, després, repercutirà en mals per a tota la societat.

Les empreses de l'Ibex 35 o la utilització de paradisos fiscals. Compte, una cosa és que en el paradís fiscal hi hagi diners amagats; una altra cosa és que en el paradís fiscal hi hagi diners nets i declarats, però que gaudeixen i s'aprofiten d'una tributació especial que té el paradís fiscal, aleshores, s'haurà d'analitzar la cosa amb més profunditat.

Les Socimi? Les Socimi, a la vida se m'havia ocorregut que poguessin ser un vehicle de frau, sempre hi haurà algun cas, imagino, però, per essència, no ho són, són un interessant vehicle d'inversió immobiliària.

I, per acabar, que el sistema fiscal sigui més just perquè es pagui més IRPF i menys IVA? Això són teories clàssiques de la redistribució que són molt seductores –són molt seductores– i, la veritat, a mi m'agraden molt; el problema és que, avui dia, són pràcticament irrealitzables.

En aquest sentit, s'ha de dir que el nostre IRPF, l'IRPF, inclús, que està sortint ara amb la reforma, a la llei aprovada fa un parell de setmanes, és un IRPF molt progressiu, molt redistributiu; hi haurà qui no hi estarà d'acord, però, en la meua

opinió, és molt progressiu i molt redistributiu. El que passa és que, potser, les rendes del capital es tracten millor, sí, es tracten millor que les rendes del treball, però torno a dir-li el d'abans, és que, sinó, les rendes del capital marxen, marxen i, vull dir, això és un fet i, a més, qui pot obtenir rendes del capital és perquè ha fet una inversió i perquè ha tingut uns estalvis i és qui acaba, d'alguna manera, dinamitzant l'economia i, si se li posen entrebancs, acabarà marxant, eh?

L'IVA per... L'IVA és l'impost del segle XXI i l'IVA és un impost tècnicament molt *(Sona el senyal acústic que indica que s'ha exhaurit el temps d'intervenció.)* – acabo– rebutjable, si es vol, és tributació indirecta pura i dura, i l'IVA s'ha de treballar més, per exemple, en temes de tipus de gravamen, en temes de beneficis fiscals per intentar que es tingui un comportament més just –determinats productes no haurien d'estar gravats o no haurien de passar a tipus que no sigui el súper reduït–, és la fórmula que tenen els impostos indirectes de poder acollir una mica l'ideal de justícia.

I, bé, sé que em deixo moltes coses, però, ho lamento.

El president

Moltíssimes gràcies, senyor Alonso González, i agraïm, novament, la vostra compareixença i l'esforç. Tots també tenim algun dubte i us podem donar el contacte també de tots dos catedràtics per aprofundir en alguna de les respostes, estic segur que obtindreu resposta.

I, si ens deixeu un minut, acomiadem els nostres convidats d'aquesta primera compareixença i donarem la benvinguda al senyor Carles Ramió.

Gràcies.

La sessió se suspèn a... i es reprèn a...

El president

Doncs, ara, sí, reprenem la sessió.

Compareixença

de Carles Ramió, catedràtic de ciència política i administració de la Universitat Pompeu Fabra (tram. 357-00837/10)

I donem la benvinguda al senyor Carles Ramió, catedràtic de ciència política i administració de la Universitat Pompeu Fabra, que, per un temps de vint minuts d'intervenció inicial... Senyor Ramió. Moltes gràcies. Benvingut.

Carles Ramió Matas (catedràtic de ciència política i administració de la Universitat Pompeu Fabra)

Moltes gràcies, il·lustre president. Il·lustres diputades i diputats.

Bé, no sóc exactament un expert en corrupció política, encara que, darrerament, alguna cosa he publicat, perquè és un tema que està molt d'actualitat.

La corrupció que tenim a Catalunya i a Espanya, que és molt semblant, és un tipus de corrupció molt estàndard i molt ordinària a països, diguem-ne, avançats del nostre entorn, França, per exemple, i és una corrupció que està bastant localitzada: és un problema de finançament dels partits polítics. Tenim uns partits polítics que sembla que, objectivament, estan subfinançats i, llavors, des de ja fa molts anys, més de vint, cap a trenta, van començar a aplicar fórmules heterodoxes de finançament que van veure que eren bastant fàcils i, llavors, gairebé tots els partits que han estat governant, tant a Espanya com a Catalunya, han fet ús d'aquestes vies.

A partir d'aquí, apareix el perfil, que són aquests perfils que, després, es tornen mediàtics, tipus Bárcenas, que aquests són els recaptadors, són els recaptadors, que, evidentment, es queden una part del pastís, perquè, com està vist, és un ofici d'alt risc, perquè, al final, tots acaben sent agafats amb les mans en el pastís; cert que, potser, se'n queden molt més del que pensava el partit, perquè això és molt difícil, després, de controlar.

Després, hi ha un altre tipus de corrupció que també ve per part de la política i dels polítics, que són els freelance, veuen com funciona això i diuen: «I per què jo no ho faig pel meu compte?» Sense que tingui res el partit i només per lucrar-se ells mateixos. Aquesta, per tant, és una corrupció que ve del finançament dels partits, està molt localitzada; això, a més transparència dels partits, a més fiscalització i amb un millor finançament, quedaria ràpidament resolt, és una cosa que no ha quedat gaire metastasi i només s'han contaminat els sindicats

Fitxer 04cifef9

...i organitzacions empresarials per la via del finançament dels cursos de formació. Evidentment, moltes coses presumptes, unes altres ja no presumptes, perquè hi han alguns delictes que certament ja han sigut jutjats, i així han estat.

Llavors, hi ha un segon tipus de corrupció, que també afecta la política, més de baixa intensitat, però que és molt més contagiós, que també té a veure amb el tema del finançament, però aquest cop el finançament dels mateixos polítics, els seus. Voldria aquí dir que la societat té un problema i també en té culpa, de les coses que estan passant. Si els partits polítics són la peça clau del nostre sistema polític, els hem de finançar bé, no podem ser brutalment austers amb els partits polítics, que després els aboquem –encara que no és justificable però els aboquem– a formes heterodoxes de finançament. Societat que, per cert, també té uns estàndards d'una certa corrupció. La societat catalana i espanyola, en els darrers trenta anys, no ha avançat tant com ens pensàvem; encara té petites pràctiques corruptes –sense IVA o amb IVA, o, per exemple, ahir es feia esment que el 30 per cent de la població trobava justificable que es falsegés el domicili per accedir a un determinat col·legi. Bé, aquí hi ha una certa tolerància social a la corrupció. Al cap i a la fi els polítics procedeixen d'una societat i van replicant els seus comportaments.

Quan dic aquesta segona forma de més baixa intensitat de corrupció, però que és més contagiosa, és la que crec que tenim aquí, una lògica demagògia de pagar molt poc els polítics, i els que exerceixen funcions polítiques. Els polítics fan dues coses: primer, un ofici molt i molt complex, difícilíssim, que és atendre els interessos individuals, egoistes, personals i grupals amb el bé comú i l'interès general –aquesta articulació és complicadíssima–, i, a més a més, tenen un treball gairebé les vint-i-quatre hores del dia. Un alcalde treballa les vint-i-quatre del dia, és aturat constantment a tot arreu, i els polítics, sobretot, treballen els caps de setmana, i els dies laborables també treballen. Per tant, ha de ser una cosa que ha d'estar retribuïda professionalment, i en molts casos, no tots, els seus estan per sota del mercat. I la societat vol polítics que siguin brillants, honestos, i pagar-los molt poc. Bé, aquí tenim el cas del president, que seria..., i es conforma a cobrar

poc, i és brillant i honest, i segur que tots vostès, però, bé, són l'excepció, el que és normal és que la gent vulgui estar retribuïda una mica conforme a preu de mercat.

I això comença a generar un cert relaxament moral. Allò que abans deia «perquè jo m'ho mereixo, perquè m'ho he guanyat». Això, succeeix: «Com que treballo molt a tothora, com que la meva retribució és molt baixa, llavors, a partir d'aquí començo també a incloure petites pràctiques de caràcter heterodox.» I aquí podem veure els viatges dels parlamentaris del Congrés de Diputats, i aquest tipus de situacions.

M'explicaven, i és cert, que un diputat del Congrés, com que el tema dels dinars no el pot passar, però, si té els viatges, carta blanca, doncs, els migdies, enmig del Ple, ell agafa un tren, se'n va a Ciudad Real, un AVE, i torna amb el tren de Ciudad Real. Ell no és de Ciudad Real. Només va amb el tren perquè li donen de dinar gratis. Això és un cas real, eh?

Això, aquests elements..., comences per aquí i acabes fent situacions més heterodoxes. Jo he ocupat alguns càrrecs, algun a la Generalitat de Catalunya –jo sóc independent però alguns partits han considerat que puc prestar serveis–, i una vegada em varen reclamar per ocupar un alt càrrec a l'Estat. Bé, era impossible, econòmicament, i un professor d'universitat no és que estigui excessivament ben pagat. Doncs, bé, anar a Madrid i ocupar aquell càrrec era inviable econòmicament per a la meva família. I a partir d'aquí ja vam començar per telèfon una conversa molt desagradable, que era: «Et faré membre de tals i tals altres consells d'administració, en els quals, realment, no hauràs de fer res; si vols, no vinguis el dijous i el divendres i amb els viatges podràs fer altre tipus d'activitats...» Clar, si ja comencem així, i comencem a incloure vies heterodoxes, que són legals però cada cop són més paralegals, llavors comencem a tenir la porta oberta a una relaxació de les conductes i a un cert descontrol.

Bé, ara surten tots els casos de corrupció, i alguns són antics i tenen gairebé trenta anys. Llavors, això és preocupant, que hi hagi hagut tot aquest temps de silenci clínic, que la malaltia no s'hagi manifestat abans. Això vol dir que hi ha alguna cosa que falla, al nostre sistema. Evidentment, fallen els partits, que no s'han controlat entre ells, però jo tinc la hipòtesi que no s'han controlat entre ells perquè, bàsicament, no els interessa, controlar-se entre ells. Jo crec que els partits polítics acumulen molta informació –i, exemple, ara aquí parlo dels grans partits que han governat–; tenen molta informació entre ells; que tenen molts expedients però és

una mena de pacte de silenci. Jo vaig fer servir en un article d'*El Periódico* que això s'assemblava molt a la Guerra Freda, que els partits polítics anaven acumulant armes de destrucció massiva però que la idea no era ser mai utilitzades, sinó que la idea era tots tenim un pacte de silenci, perquè el dia que en disparem una, tot això s'ensorrarà. Bé, se n'ha disparat una, no sé si per casualitat, i tot això s'està ensorrant i ells mateixos veuen que això no pot parar, i contínuament van sortint més filtracions i més filtracions.

Molt preocupants són mitjans de comunicació, que ells solets no han destapat cap cas de corrupció, almenys aquí a Catalunya. Deu ser que no n'hi ha. Ni un, crec, que han descobert. Sembla que no existeixi, en aquest país, periodisme d'investigació. Evidentment, aquí ha fallat l'Oficina Antifrau, ha fallat la Sindicatura de Comptes, que, més enllà de tenir una presència formal, real, no han sigut capaços d'evitar ni de descobrir cap mena de cas de corrupció.

I, evidentment, i ara vaig al que..., perquè jo sóc especialista en gestió pública, ha fallat l'Administració pública, i això a mi em preocupa molt. Hi ha un clàssic de dret administratiu, que es diu Alejandro Nieto, que diu que «és impossible que un polític sigui corrupte si no hi ha un funcionari que l'ajudi, per acció o per omissió, perquè un polític no sap moure papers». Aquesta frase a mi em resulta atterradora, vistos els casos que van sortint, tant a Catalunya com a Espanya. Això què vol dir? Que són els empleats públics i funcionaris també corruptes? Perquè, llavors, sí que entràriem en una corrupció tipus d'Amèrica Llatina, de país subdesenvolupat, i això seria certament molt preocupant i molt difícil de sortir. Jo crec que no. Jo crec que els empleats públics no són corruptes. Pot haver-hi un cas, algun cas molt aïllat, però no són corruptes, sinó just el contrari, són d'un comportament moral, pel que jo he pogut veure, fins i tot per sobre del que està la nostra societat. En aquest sentit, doncs, els vull agrair aquest tipus de comportament.

Ara bé, han fallat. Han fallat perquè ha fallat el sistema. Jo crec que hi han elements aquí, als quals no donem cap tipus d'importància, però tenen un efecte multiplicador negatiu, en tots els àmbits. Quan a mi em vénen els grups aquests de la societat civil independentista i em pregunten per quina societat i quin model de país volem de cara al futur, i em pregunten sempre per temes d'Administració pública, jo els faig una demanda, allò de la carta als Reis, que jo voldria una cosa que ja teníem fa cent anys, però que ho hem perdut, que és un accés meritocràtic

a la funció pública. Allò dels principis d'igualtat, capacitat i mèrit, això que sona tan antiquat, doncs, no s'ha donat, al nostre país, en un percentatge bastant elevat. No ho sabem, però gairebé el 80 per cent del personal públic als ajuntaments no han entrat de forma rigorosa pel principi d'igualtat, capacitat i mèrit. I de la Generalitat de Catalunya, un 40, 50 per cent, perquè, és clar, els interins, els laborals que s'acaben quedant, això no són processos clarament sistematitzats d'igualtat, capacitat i mèrit.

No dic que hi hagi hagut clientelisme polític, que parcialment n'hi ha hagut, sinó que el que hi ha hagut és una mena de relaxament i clientelisme social. Aquí ens ha encantat reclutar al sector públic donant veus, igual que fa el sector privat, eh? Quan ens falta un informàtic a l'ajuntament, es comença a dir: «Coneixeu algun informàtic?». I surt un regidor i diu: «El fill de la meua portera és informàtic.» «Ah, doncs, que vingui.» Li fan una entrevista, «que maco, aquest noi», «que maco, aquest noi», va i se'l queden. Ja, però «que maco, aquest noi», això és un principi rigorós d'igualtat, capacitat i mèrit? I aquí es dona, entre un cert clientelisme polític i un clientelisme social, que quan un polític comença a tenir, dins l'Administració pública, comportaments heterodoxes, és molt difícil que un empleat públic que ha entrat per aquesta via el pugui parar, i el que fa és mirar cap a un altre costat. Perquè, moralment, es sent en falta, que aquell polític, en el fons, li deu la seva feina, i una feina que, moltes vegades, és de per vida. És a dir, entrar un de forma clarament meritocràtica i objectiva, dona més força a la funció pública per ser clarament neutral i per poder-se oposar a uns comportaments heterodoxes. No hi col·laboren. O sigui, no és per acció, però és per omisió. Miren cap a una altra banda.

Però encara més preocupant és que en aquest país per més que diguem que sempre estem a punt de fer-ho no ho fem mai..., és un estatut del directiu públic. Clar, si algun sentit té que hi hagin funcionaris és per dos motius: un, perquè exerceixen funcions d'autoritat –policies, jutges, fiscals, etcètera– i, dos, perquè estan molt propers al poder polític i s'han de poder defensar de la discrecionalitat – el nucli dels ajuntaments, el nucli de les conselleries, dels ministeris. Que no els hem de defensar tant a ells, que també, sinó que a la societat volem que hi hagin uns experts i que aquests no vagin canviant a cada legislatura, perquè aquests són els que tenen el coneixement i tenen la fortalesa institucional. [Per] això té sentit

que hi hagi un règim especial, que estigui sobreprotegits. No té sentit que jo sigui un funcionari, perquè a mi no m'afecta en absolut el contacte, no tinc contacte amb la política, un mestre, un metge, etcètera, però sí aquells que estan al nucli de l'ajuntament o de la conselleria, han d'estar especialment protegits, i especialment aquells que estan en les posicions més altes de l'Administració pública, que són els alts funcionaris, i aquí tots són llocs de lliure designació, totalment discrecionals, amb un tipus de cultura, en què moltes vegades es confon que els llocs de lliure designació són llocs clarament de confiança política i totalment de nomenament discrecional.

Això vol dir que un funcionari que va a fer la seva carrera, per arribar al *tope*, al màxim, es troba amb aquesta situació, d'una gran discrecionalitat política. I pot ser cessat, igual que és nomenat, de forma gairebé gracioble o graciosa, pot ser cessat de la mateixa manera. I aquí és evident que molts alts funcionaris volen mantenir la seva condició d'alt funcionari, i llavors l'única forma que tenen de mantenir la seva condició és sent molt gregaris amb el poder polític i sempre que sí i, si veuen algun comportament heterodox, mirar cap a una altra banda.

A un alt funcionari que ha fet la seva carrera de forma molt meritòria, i ha arribat fins al final, i és cessat per alguna d'aquestes circumstàncies, li suposa una humiliació professional, perquè l'envien a un A20 o un A21, que és el més baix, per a un tècnic superior, i acaba, literalment, fent fotocòpies i sent bastant marginat, i cobra uns 1.300 euros menys al mes nets. El càstig és suficient perquè hi hagi una certa por i no es denunciïn les situacions de caràcter heterodox.

I, a banda, ja s'ha cristal·litzat una cultura en la qual ningú diu res. I, si algú veu una activitat heterodoxa –que, evidentment, hauria d'intentar aturar i, si no, denunciar–, no s'atreveix a fer-ho perquè, probablement, estarà molt mal vist ja pel sistema, eh?, evidentment, pel polític que hagi sigut denunciat, però també pels polítics dels altres partits, segurament, que diran: «aquesta persona és una mica "xivata"», i també pels seus companys. I no hi han programes, tampoc, ni a l'Oficina Antifrau, que jo conegui, ni als tribunals, de testimonis protegits. Perquè val a dir que els funcionaris en veuen moltes, de coses heterodoxes, i n'he sentit moltes, de coses heterodoxes, ara, fa un temps, i fa més temps, i s'ho plantegen moralment, però no veuen la forma de com poder parar aquests comportaments i com poder-los denunciar. I això és una cosa que ens ha de fer pensar, perquè

tenim una institució pública, on tenim molt bons professionals, però a qui no els deixem fer bé la seva feina, i que seria un element de caràcter bastant correctiu.

Bé, què hem de fer. Home, jo crec que el que hem de fer és: primer de tot, meritocràcia, recuperem el principi que teníem abans, recuperem-ho; dos, fem una regulació de direcció pública, que s'hi entri per mèrit i que se'n surti de forma clarament objectiva. Fem una funció pública de la funció pública, que estigui especialment blindada per a aquells funcionaris que participen, a nivell estratègic, en la presa de decisions, perquè puguin ser més professionals en el seu sentit més neutral i de més independència.

No trauria el tema de la lliure designació, perquè entenc que el polític i l'alt funcionari s'han d'entendre. Ha d'haver-hi una certa empatia, han de fer aquest esforç per empatitzar, però, en cas que no empatitzin, perquè a vegades això succeeix, i hi ha un tema de pell, doncs, el polític, que és el que mana i el que té la legitimitat democràtica, ha de poder cessar aquell alt funcionari. Jo no voldria allò del *Sí, ministre*, el secretari permanent, que te l'has de menjar amb patates, constantment. No, no, aquest el canvies, si t'està fent obstruccions. Però això hauria de ser justificat, motivat, i hauria de ser molt marginal i excepcional.

O sigui, quan hi hagués un canvi de govern, un canvi de ministre, un canvi de conseller, doncs, el normal seria que aquests alts funcionaris es quedessin gairebé tots, perquè... Nosaltres, quan hem guanyat algunes eleccions a la universitat, tenim cinc llocs de lliure designació, gerents i vicegerents, i ens fem les quatre preguntes: Primer, tenen experiència? Sí. Són bons professionals? Sí. Coneixen la institució? Sí. S'han immiscit políticament a favor d'una candidatura o d'una altra? No, han sigut neutrals. Doncs, ens els quedem. I allà es queden, encara que estiguin amb l'anterior rector. Ara bé, si al cap d'un temps n'hi ha un que, mira, romànticament ha quedat massa impregnat per l'anterior mandat i ens està fent obstruccions de la nostra política, doncs, el cessem. Motivadament el cessem.

Què més fer? Home, jo crec que l'altra cosa que també hauríem de fer és transparència. Vostès estan a prop d'aprovar una llei de transparència. Contentíssims d'aprovar aquesta llei de transparència. Una gran novetat és que ara els ciutadans estarem informats sobre l'estat de l'execució del pressupost cada dos o tres mesos. Jo...

Fitxer 04CIFEFF10

...quan veig això m'emociono. Però i a mi què m'és saber l'estat d'execució del pressupost cada dos o tres mesos si el pressupost no l'entenc? Si el pressupost no l'entén ningú. Jo he sigut director general, jo no he entès mai el pressupost, però els que fan el pressupost tampoc l'entenen, el pressupost. Perquè el pressupost no té una informació que és més important: en què ens gastem els diners? I els ciutadans l'única cosa que volen saber és com prenem les decisions i en què ens gastem fins l'últim euro; això és l'única cosa que volen saber. Per tant, el que hauríem de fer és explicar en què ens gastem fins l'últim euro.

Algun polític, quan li ho comento, diu: «No, és que els ciutadans són uns morbosos, volen saber el que ens gastem en els dinars.» Bé, això que vostè en diu morbositat, jo li dic que és una forma intel·ligent que té la societat per avaluar per la via del mostreig el comportament dels seus servidors públics, fins l'últim euro. Només explicant això, ja teníem... Perquè, és clar, el gran problema és que no som gens transparents; aquest ha sigut el gran problema dels últims trenta anys: el ciutadà no veu res, veu els inputs, paga uns impostos, hi ha uns electes que formen un govern i veu un retorn, un output que són uns serveis públics, d'extrema qualitat en molts de casos fins la crisi. Però quan gestionem, quan prenem decisions i ens gastem els diners, fem una cortina, ens amaguem i operem com una societat secreta; és clar, llavors els ciutadans sospiten: «Aquests per què s'amaguen? Perquè són una banda de clientelars» –que ho són bastant–, «perquè són una banda de corruptes» –que no, que són excepcionalment, en alguns casos hi ha corrupció, però no a tots, evidentment. Però, és clar, la societat si t'amagues, sospita que alguna cosa dolenta fas.

Per tant, l'altre element és transparència.

I, òbviament, s'han de recolzar més els temes judicials, etcètera. Però quant als partits polítics, aquella frase que ara no recordaré que va dir el Jordi Pujol: «Mirin que si vostès trenquen la branca caurà el niu i caurà tot l'arbre», o alguna cosa així, la idea és que «compte, que si caic jo, caurà tothom». Llavors, jo crec que han de començar: si no tallen les branques, els arbres s'estan podrint i els arbres són els grans partits, eh? I acabaran desapareixent del mapa. Jo aconsellaria als grans

partits que ells proactivament anessin fent una poda de totes aquestes branques que estan malaltes, que això consisteix a reconèixer el que s'ha fet –jo crec que tocaria dimitir–, sí és veritat, teníem un subfinançament i hem recorregut a aquestes vies, hem fet això, això, això i això altre. Si no es fa això, no sé molt bé com es podran salvar, eh?

Següent element: demanar perdó. Tercer: canviar les cares. Jo ho dic, inclús les cares més actuals, com el Sánchez, del PSOE o la Susana Díaz, de la Junta de Andalucía, ja són cares velles, perquè ja estan cremats, ja estan cremats perquè encara que no hagin fet res han donat cobertura, no han denunciat, estan intentant defensar. Canvi de cares dels líders de forma injusta en alguns casos, de forma justa en alguns altres.

I després, establir uns sistemes de transparència, però transparència de veritat, d'explicar què fas fins l'últim euro, també els partits polítics, en tant que si jo els donaria més finançament... Jo, seria la part dels fets generosa –i acabo–, donaria molts més diners als partits polítics perquè són importantíssims per al país, pagaria molt millor els polítics i retiment de comptes fins l'última essència. Si fem això, s'acaba el 90 per cent de la corrupció, que reitero que en aquest país gairebé tota la corrupció ve per la part estratègica, que és per la part política. Aquí no tenim la corrupció de baixa intensitat, els funcionaris no sé què... Hi ha una corrupció de caràcter social que sí que és preocupant, però això ja no forma part de l'àmbit i el sector públic.

Bé, s'ha acabat el temps, aquí ho deixo.

Moltes gràcies.

El president

Moltíssimes gràcies, senyor Ramió. El primer torn, pel Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya, per a les preguntes, l'il·lustre senyor Sergi Sabrià.

Sergi Sabrià i Benito

Moltes gràcies, president. Moltes gràcies, senyor Ramió, per la seva intervenció. Nosaltres quan ens plantejem aquesta comissió, a banda, doncs, de tota la part d'investigació, també la voluntat és sortir amb unes conclusions que ens permetin una millora del sistema. Tenim el cap permanentment al nou país i, per tant, doncs,

tot allò que ens cal implementar de cara a futur i, per tant, recollim alguns dels plantejaments que ens feia, i d'algunes d'aquestes coses li demanaríem si podem aprofundir-hi una mica més.

Començo, no?, una mica seguint l'ordre que plantejava vostè, amb aquesta primera part lligada als partits polítics i al seu sistema de finançament, doncs, aprofitar per plantejar la pregunta de com s'imagina vostè aquest sistema de finançament i si pot aprofundir-hi una mica més, absolutament des de l'àmbit públic, privat, però molt transparent i molt legislat. Per tant, sobre aquesta primera part si ens podria aprofundir una mica més.

Sobre el tipus 2, no?, sobre el tema dels sous dels polítics i de la perversió que crea aquesta situació, deixi'ns que li plantejem una pregunta, que potser no ens contestarà, però que creiem que li hem de plantejar igualment, perquè, si no, una mica, doncs, també donarà la raó a aquesta manca de possibilitat de canalitzar aquestes situacions que es produeixen i de tenir vies clares. I és una mica, escolti, ens agradaria molt saber quin diputat és el que se'n va a Ciudad Real amb el tren i també ens agradaria molt saber, doncs, qui es va posar al telèfon i el va trucar i li va dir: «Escolti, com que el sou que li podem proposar no arriba, doncs, li plantejem tota aquesta situació.» I sabem que potser l'estem posant ara en un compromís, però una mica també és això, no?, la dificultat de després canalitzar aquestes situacions.

Volem plantejar una mica també si hi podríem aprofundir una mica més perquè ens genera alguns dubtes, el plantejament del Nieto. Vostè deia, home, potser no és exactament el que planteja el Nieto d'aquest funcionari necessari cada cop que ens trobem en una situació de corrupció, però sí que i compartim totalment aquesta necessitat de meritocràcia, de capacitat mèrit-igualtat a l'hora d'accés a la funció pública i que això, doncs, aquesta xifra l'hem d'apropar tant com sigui possible al 100 per cent o ens hem de fixar l'objectiu de qui arribi a la funció pública sigui sempre per aquesta via. Però sí que allò, bé, ens genera certs dubtes sobre aquest mirar cap a un altre costat. Ser gregaris no els exonera de la responsabilitat, no?, i omissió pot ser corrupció.

I si després, perquè teníem ganes de parlar una mica, si tenim temps, de la contractació pública, quan partim un contracte de cent mil euros en dos de cinquanta perquè així podem adjudicar-los directament és molt difícil que el polític

pugui fer-ho sol. És molt difícil, diríem. Per tant, d'alguna manera hi ha coresponsabilitat i, per tant, d'això jo crec que també seria bo parlar-ne i plantejar-ho. I nosaltres estem, doncs, convençudíssims, eh?, que no s'entengui el que no és, que el percentatge absolutament majoritari de tots els nostres treballadors públics fan la seva feina, la fan ben feta, però sí que creiem que hi ha forats també en l'àmbit legislatiu que ens produeixen situacions d'aquest tipus.

I, per tant, estant molt d'acord que no hi ha bons canals de denúncia i bons canals de comunicació, doncs, si podem també, allò, de dedicar-hi un minut i aportar algun tipus d'idees en aquest àmbit, doncs, també li ho agrairíem.

D'altra banda, i anant una mica també a apuntar aquest tema de la contractació pública, ja ho deia, quan ho vam plantejar també ens semblava, doncs, que era una persona que ens podia parlar del tema de la contractació pública. I hi ha alguns temes que ens preocupen, eh?, i miràvem xifres i miràvem dades de l'Observatori de la Contractació Pública, per exemple, que ens diu que un 18,5 per cent del PIB de l'Estat espanyol ve d'aquesta contractació des de l'àmbit públic i que, per tant, això crea una necessitat o una situació d'influència permanent de grans lobbys.

La llei de transparència –hi estem absolutament d'acord, és un pas important– comença a treballar el tema dels lobbys, cosa que a l'Estat espanyol pràcticament no havia passat i planteja un registre. Però potser cal fer algun pas més. I aquesta també és una altra cosa, doncs, que li volíem plantejar: és un primer pas, però cap a on hauríem d'anar?

Si ens agafem a un altre estudi, a l'enquesta de l'Eurobaròmetre sobre corrupció, bé, algunes de les dades que genera fan feredat, eh?: hi ha la sensació que la corrupció estava molt estesa en l'àmbit de les autoritats locals per un 90 per cent dels qui van respondre. I quan fan el diagnòstic de quina és aquesta situació o de quines situacions es troben, plantegen: abús de procediments negociats, conflictes d'interessos en l'avaluació d'ofertes, licitació col·lusòria, selecció o avaluació poc clara, modificació de condicions contractuals després de la celebració del contracte... Crec que són plantejaments que tots hi podríem posar-hi o a tots ens poden venir idees al cap de situacions en què s'han produït.

I per acabar, només dir això, eh?, o sigui, crec, creiem i, per tant, ens agradaria si pot dedicar un moment a quines solucions, a quins canvis, a quina... Em sembla que plantejava en algun dels documents i escrits la *better regulation*, la millor regulació, diríem, per tant, això com ho traspuarien, tenint clar, doncs, això, eh?, que passem que tenim llibertat per adjudicar contractes inferiors a cinquanta mil euros, que tenim la possibilitat de triar només en cinc empreses triades a dit amb imports que s'acosten al milió d'euros. I que, per tant, jo crec que aquí tenim molts forats i molts àmbits a millorar. I per tant, una mica sense entrar-hi en més detall, perquè ho coneix més bé que nosaltres, si ens pot apuntar una mica cap a on hauríem d'anar per millorar aquesta situació.

El president

Gràcies, Sergi. En nom del Grup Parlamentari Socialista, l'il·lustre diputat Jordi Terrades.

Jordi Terrades i Santacreu

Gràcies, president. Ha estat una explicació molt interessant la que ens ha fet el professor Ramió respecte a alguns dels temes que preocupen aquesta comissió.

Hem seguit també amb atenció alguns dels seus escrits, algunes de les seves publicacions perquè ens preocupa no només el nou país, ens preocupa el país.

Vostè ha afirmat en algun dels seus escrits –avui aquí, diguem-ne, no ha estat tan contundent, eh?, i jo li demanaré no sé si una contundència, però sí una explicació respecte a algunes de les seves posicions. Vostè ha afirmat: «L'Oficina Antifrau no serveix per a res, la Sindicatura de Comptes tampoc a l'hora de combatre la corrupció.» Deixi'm fer una acotació, eh?, sí que l'Oficina Antifrau, amb la llei que la regula, hi ha un canal de denúncia anònim, eh?, l'únic que s'han d'aportar, doncs, dades més o menys..., no sé si ni certes o no certes, però, en tot cas, comprovables, avaluables. Però sí que hi ha un canal de denúncia.

Però, bé, vostè ha fet aquesta afirmació. També ha dit: «La llei de transparència tampoc serveix excessivament per combatre alguns dels nivells de corrupció que hi pugui haver en el país.»

El que li demano és més precisió: com hauríem de reformar, si és que creu vostè que s'hauria de reformar, l'Oficina Antifrau perquè fos més efectiva, la Sindicatura

de Comptes perquè també ho sigui més? Com hauríem de modular la llei de transparència?, que, per cert, em sembla que va a aprovació en aquest Ple, eh?, la de Catalunya. O senzillament, si la seva proposta és que aquests organismes, doncs, si no són necessaris a l'hora de combatre la corrupció, els hem de suprimir, eh? No dic que sigui la posició del Grup Parlamentari Socialista, però, bé, en tot cas, com que hi ha hagut aquesta contundència el que li demano és que com creu vostè que els hauríem de modificar perquè siguin més efectius.

Vostè també en alguna de les publicacions que ha fet, en alguns articles d'opinió ha criticat o ha posat en evidència unes certes pulsions –em sembla que utilitzo les seves paraules– cesaristes i populistes que puguin existir a Catalunya, i ha posat noms i cognoms a tot l'arc parlamentari: presidents, expresidents, alcaldes, exalcaldes. I que això és contradictori amb un nivell de fortlesa de la societat i la pluralitat de la societat catalana, no? Li faig una pregunta clara: si vostè creu que aquest seria un bon camí per evitar aquestes temptacions cesaristes que vostè afirma.

El nostre país no té llei electoral, portem més de trenta anys, tothom mareja la perdiu, però no hi ha manera. Aquí també hi ha interessos, no ens enganyem. Però aquí ningú hi acaba de posar la cirereta, i acabarem aquesta legislatura i seguirem sense llei electoral. Vostè creu que el dia que de veritat abordem la llei electoral del país hauríem de posar un període –per evitar algunes de les coses que probablement també estiguin o puguin produir determinades relaxacions a l'Administració–, vostè creu que hauríem de posar límits i períodes màxims d'exercicis dels càrrecs executius, dels presidents i dels alcaldes o alcaldesses, o presidentes? Per tant, limitar igual que fan altres administracions. Per exemple, la nord-americana, que tampoc està exempta de problemes, eh?, però que tenen una limitació clara de mandats en els càrrecs executius.

Ens demanava o plantejava que també una manera d'evitar alguns dels problemes que poden existir a l'Administració és justament potenciar l'accés meritocràtic a la mateixa.

Fitxer 11

tota l'Administració, de tots els alts càrrecs?, també d'un secretari general d'un departament, o sigui el número dos del conseller? Vostè abans mig en broma deia: «Home, tampoc estic proposant allò del Sí, *ministre*.» Però bé, en tot cas, la seva proposta és que el Govern hauria de ser..., president, el Govern, i la resta de l'Administració haurien de ser funcionaris de carrera? En tot cas, una precisió respecte a aquest tema.

Amb el tema de la transparència, en què vostè feia referència al fet que la rendició de comptes hauria de ser més clara, i que això podria desmuntar pràctiques irregulars, que a vegades són pràctiques irregulars, i de vegades, allò, deriven cap a pràctiques corruptes –és veritat, eh?, a vegades els pressupostos són molt complicats d'entendre–; exactament quina és la forma que vostè ens proposaria per tal de fer més intel·ligible al conjunt dels 7,5 milions de ciutadans, en aquest cas de Catalunya, aquest tema.

Seria necessari...? És a dir, obligaria vostè a una avaluació també de les polítiques als governs, per fer més transparents aquestes..., la fixació fins i tot d'objectius que el mateix Govern s'ha marcat, o els governs s'han marcat? Seria necessària – també per ajudar després als 135 diputats i diputades– per no dependre només de l'avaluació del Govern, que hi ha hagués una oficina pressupostària en el Parlament de Catalunya que ajudés a la transparència, també, dels comptes públics?

I finalment, vostè creu que s'ha de modificar? I, com ho modificaria?, si és que té alguna proposta en aquest sentit, que jo la formularé a altres compareixents que els propers també vindran a aquesta comissió. La modificació de la Llei de contractes del sector públic és veritat que s'ha modificat recentment, no fa gaires anys, però tan cert com això veiem, aquells diputats i diputades que formem part de la Comissió de la Sindicatura de Comptes que el fraccionament de contractes per facilitar... A vegades..., és a dir, no vull qualificar-ho, perquè jo crec que moltes vegades el que produeix és una facilitació de la vida del gestor. Però clar, igual que facilita la vida al gestor o al funcionari de torn, o al responsable d'aquell servei o d'aquell departament, pot derivar cap a altre tipus de comportaments. Com creu que això ho hauríem d'acabar regulant-ho.

Gràcies, president.

El president

Gràcies, senyor Terrades. En nom del Grup Parlamentari Popular, l'il·lustre diputat Sergio Santamaría.

Sergio Santamaría Santigosa

Gracias, presidente. Bueno, en primer lugar, agradecerle al señor Ramió su comparecencia, básicamente por la frescura con la que ha expuesto sus opiniones al respecto, y también, cómo no, por los parabienes generalizados que ha extendido a los miembros aquí presentes.

Bueno, yo, en primer lugar quiero poner de manifiesto que, efectivamente, usted ha puesto sobre la mesa lo que es fundamental a efectos de mejorar en esas medidas de regeneración democrática que la sociedad demanda con tanta intensidad, concretamente en lo que afecta a la financiación de los partidos políticos. Nos parece que es fundamental; fundamentalmente porque tenemos casos especialmente lacerantes. Aquí en Cataluña tenemos a un partido como Convergència Democràtica de Catalunya con su sede embargada, a efectos de responder por una eventual responsabilidad civil derivada de una presunta financiación ilegal, por tanto, medida cautelar, pero no deja de ser una medida especialmente grave, teniendo en cuenta la fase procesal en la que se encuentra dicho procedimiento. De ahí que también le recabaría una mención al respecto en cuanto a la necesidad, también, de acometer reformas en el ámbito de la justicia para que estos procedimientos no se eternicen. Y me gustaría que eso también, si es posible, fuera objeto de valoración por su parte.

Pero, en cualquier caso, y teniendo en cuenta que nuestra labor como legisladores es precisamente evitar que estos episodios puedan reproducirse, me gustaría también que hiciera una valoración personal acerca de las reformas que ha acometido en este caso el Gobierno de España en lo que afecta a la financiación de partidos, concretamente al hecho de limitar las donaciones solo de personas físicas, no, por tanto, de personas jurídicas, y también, por tanto, la supresión de las donaciones anónimas. El hecho, también, de que se prohíba la condonación de las deudas que los partidos políticos han venido contrayendo sistemáticamente con las sociedades bancarias. Y, lógicamente, también, buscar hasta qué punto eso

puede casar necesariamente con una necesidad de reforzar la financiación pública. Porque evidentemente lo que no podremos conseguir es la cuadratura del círculo. Si eliminamos esa vía de financiación, de forma radical –no soy contrario a que se instalen los pertinentes controles–, pero lógicamente habrá que recurrir, en este caso, a una financiación pública adicional, porque también coincido con usted en el papel que los partidos políticos desempeñan en el sistema democrático. Constitucionalmente esto ha sido reconocido en el artículo 7 de la Constitución. Por tanto, me parece que es fundamental que eso no lo olvidemos en ningún caso, a pesar de que hoy en día el clamor social es denostarlo. Me parece que hay mucho de populismo y de demagogia en determinadas manifestaciones que abominan de los partidos políticos. Eso no quiere decir, lógicamente, que debemos caminar en la senda de su profunda reforma, y creo que alguna de estas medidas apuntan en esa dirección.

Me ha causado cierta desazón su escasa confianza, no sé si más por el numen, en lo que afecta a la transparencia. Es decir si usted cree que la legislación, en este caso, de España en la materia, o la propia que está pendiente de aprobarse aquí en el Parlament de Catalunya, pueden ser o no instrumentos óptimos para redirigir esta situación. Me gustaría también una valoración al respecto. Y también en relación con estas medidas a las que apuntaba, el hecho de que se tipifique como delito en el Código penal la financiación ilegal de los partidos políticos.

También me ha causado preocupación el hecho de que usted haya de alguna forma esbozado cierto fallo sistémico, porque efectivamente, ha hablado de la Oficina Antifraude, de la Sindicatura de Comptes, de, en fin, toda una serie de instituciones que son fundamentales para que realmente estas situaciones tan lamentables no se produzcan. Bueno, pues saber cuál podrían ser algunos mecanismos que de alguna forma hicieran realmente útiles i eficaces dichas instituciones, porque tienen un coste, y tienen un coste importante, elevado que pagan, o que pagamos todos los ciudadanos, y sería importante también acometer reformas en esa dirección.

Yo, en relación también a algunas cuestiones que se han puesto de manifiesto aquí, a veces se vincula, algunos grupos, o caso todos los grupos de la cámara, el hecho de caminar hacia un «país nou» donde, por ejemplo, usted decía, se recupere el valor de la meritocracia. Yo a lo mejor voy a ser un poco más modesto.

El artículo 103 apartado 3 de la Constitución Española lo establece con meridiana claridad, ¿no?: «La ley regulará el estatuto de los funcionarios públicos, el acceso a la función pública, de acuerdo con los principios de mérito y capacidad.» Está consagrado constitucionalmente. A mí se me ocurre, modestamente, apuntar, en una hipotética reforma constitucional, que a lo mejor habría que cambiar de ubicación ese artículo, y pasarlo, pues, al título I, para que tuviera una vinculación directa, que fuera, por tanto, directamente operativo. Porque ya sabe usted que desde el punto de vista de la arquitectura constitucional, esta circunstancia se da. Lo digo por quizá no ser tan imaginativo, cuando tenemos realmente normas, tenemos leyes, está en el estatuto de la función pública. A veces creo que hay que ser un poco más modesto, es decir: hay que aplicar lo que hay, y no acudir a esa intensidad legiferante que muchas veces hace que nos rodeemos de un cúmulo incesante de leyes que lo único que hacen es complicar la gestión del día a día.

Otra cuestión que me parece muy importante en su intervención es el hecho que pone usted de manifiesto usted a la hora de conectar el corruptor con el corrompido; es decir, esa dualidad. Lo digo porque hay cierta tendencia a fijarse única y exclusivamente en aquél que se deja corromper, y, efectivamente, no se pone el foco también en aquél que desde los ámbitos de la sociedad, y usted ha hecho referencia a datos concretos, la necesaria colaboración de un funcionario, o de un empresario, realmente yo creo que también hay que poner el foco en esa otro vertiente. Y no por el hecho, lógicamente, y no quiero caer en el más mínimo corporativismo. Mi condición de político no me va a hacer desviar la atención de nuestra responsabilidad. Pero creo que sería justo, y creo que además, también, ayudaría quizá a rebajar un poco el nivel de crispación que lógicamente estos casos generan, que lo abordáramos con la debida objetividad. Lo digo porque me parece que estamos en presencia de un problema colectivo, y yo creo que a veces eso se ignora. Es decir, que la sociedad lleva en sí, lleva en su seno esa lacra de la corrupción, que es la que hay que combatir, y que evidentemente los políticos, pues, son aquellos que la hacen visible, ¿no? Y me parece que eso también sería bueno desde el punto de vista pedagógico, porque creo que tampoco es bueno que nos arrojemos literalmente los trastos a la cabeza, y que intentemos regenerar de verdad el sistema político actual que nos toca gestionar.

Por tanto, para concluir, única y exclusivamente poner de manifiesto que su intervención me parece que pone el dedo en la llaga de muchas cuestiones que quizá, a lo mejor, desde el sentido común y desde la visión cercana de los problemas, ayuda muchas veces más que elucubraciones más elevadas que de alguna forma a lo mejor no encuentran la posibilidad de asentarse en el terreno de lo real. Por tanto, como digo, enhorabuena por su intervención, y ha sido desde este punto de vista muy interesante y muy productiva. Nada más

Muchísimas gracias.

El president

Gràcies, diputat Santamaría. En nom del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya - Esquerra Unida i Alternativa, l'il·lustre diputat Marc Vidal.

Marc Vidal i Pou

Gràcies, president. Gràcies, senyor Ramió, per la seva presència i per les explicacions que ens ha donat. Vostè ha estat..., ha començat contundent. Crec que ha dit, si no m'ho he apuntat malament, que la corrupció que patim és ordinària als països del nostre entorn, i que és un problema de finançament dels partits polítics. Ha dit això, i després ho ha anat explicant, no? Estem d'acord, per la nostra part, en la conclusió final amb relació a això, que parla de que un criteri correcte seria un bon finançament de la política en general, dels partits i dels polítics, i un rendiment estricte de comptes a canvi d'això. Nosaltres, per la nostra banda, hem començat a fer-ho voluntàriament, però creiem, crec, com creu vostè en els seus articles, que caldria fer-ho per llei, per dir-ho d'alguna manera. És a dir, hi hauríem d'estar obligats, a explicar fins a l'últim detall, què és el que fem, amb els diners, els partits polítics. Cosa que no passa, per cert. Fins aquí estem d'acord. I amb més coses, eh?, de les que ha dit.

Vostè ha parlat de que els trenta anys de silenci són preocupants. A nosaltres ens preocupa enormement. Jo crec que aquesta comissió és fruit de la constatació d'aquests trenta anys de silenci, i ha parlat d'un pacte de silenci. Nosaltres creiem que això s'hauria d'acabar relacionant-ho amb les branques. Vostè avui té l'oportunitat –crec que algun altre diputat li ho ha dit–, té unes càmeres, té uns micros, parli, expliqui'ns-ho, concreti. Perquè ha fet algunes insinuacions... Escolti'm: digui-les. De fet, vostè té també l'opció d'opinar en els mitjans de

comunicació. Crec que publica articles freqüentment al Periódico. D'altres no ho podem fer, perquè no ens ho publiquen. No sé si és que som mals documentalistes o què... En qualsevol cas, relacionat amb els mitjans de comunicació, vostè ho pot fer, faci-ho. I, relacionat amb això, vostè diu que els mitjans de comunicació, ho ha dit, i amb això també coincidim, que al llarg d'aquests trenta anys no han destapat prou això que ha anat passat –diguem-ho així, no?

Creu, igual que nosaltres, que és perquè hi ha hagut un determinat clientelisme?, que s'ha construït des de fa molts anys, aquest clientelisme, per la via de d'ajudes mútues, per la via de les subvencions? Té algun coneixement d'algun cas concret, al llarg d'aquest temps, sobre el control de determinats mitjans de comunicació, que evidentment informen el just però no s'estenen sobre temes que podrien fer mal a determinades persones que els ho impedeixen, de fer-ho? És una pregunta bastant concreta, que jo crec que al llarg de la comissió ens l'hauem d'anar responnent, i tots aquells que sàpiguen i diguin coses fóra bo que les poguessin dir.

Vostè també ha parlat que ha fallat l'Oficina Antifrau i l'Sindicatura de Comptes. Si és així, és a causa de la composició, excessivament partidista, per dir-ho d'alguna manera? I, per tant, no és prou objectiva? Com s'haurien de fer els nomenaments? Perquè, és clar, escollir una persona exclusivament tècnica, avui dia no saps massa bé com ho has de fer, i quin és el nivell de tecnicisme, i prou, i no de subjectivitat, que pot tenir amb relació a la seva filiació més o menys política.

Després, quan ha dit que ha fallat l'Administració pública, amb relació a tot el tema aquest dels funcionaris i els alts càrrecs que miren cap a una altra banda pel tema, entre cometes, del «clientelisme»: tenim una Administració que originàriament fou construïda des de l'esquema del pujolisme, que ha copsat una bona

Fitxer 12

...[bona part] dels defectes de l'Administració central sense resoldre problemes inherents a aquesta Administració central i, a més a més, amb unes altes dosis de clientelisme? Nosaltres creiem que sí –no sé vostè el què en pensen–, que encara la conservem. Malgrat que ha anat creixent moltíssim malgrat que, evidentment, el gran gruix del cos de funcionaris són gent que al llarg dels anys ha anat entrant normal i corrent, però els càrrecs intermedis o els alts funcionaris formen part

encara d'aquesta xarxa clientelar que es va construir en tots els anys de pujolisme?

No compartim massa la transformació de la nova regulació, una miqueta el que vostè proposava, creiem que acabaríem allà mateix, amb això que vostè proposava crec que acabaríem allà mateix en el fet dels càrrecs de confiança, meritocràcia, arribant fins al final però si no ens convé justificadament el traiem. Jo crec que hem de pensar alguna altra fórmula perquè al final acabem allà mateix on ens trobem en aquests moments, entenc jo. Jo crec que mèrit, evidentment, però també capacitat, però també idoneïtat i, per tant, hauríem de buscar quins elements són els que han de permetre mantenir o no un funcionari en un lloc bàsicament directiu. No estic parlant ara només del funcionari que acaba de començar.

Vostè parla també de l'avaluació de les polítiques públiques de forma transparent, hi estem absolutament d'acord, i crec que en un dels seus articles demana una institució especialitzada en avaluar polítiques públiques, és clar, en el fons aquesta és la feina del Parlament, que és avaluar si la política pública i, per tant, vol dir que en el fons no tenim els instruments o la capacitat o la serenos, no ho sé, per fer-ho prou bé. Si hem de fer una institució especialitzada com ho fem això? Hem de substituir la pluralitat política partidista per un tecnicisme? No ens pot passar com el que dèiem abans de la Sindicatura de Comptes que teòricament és un organismes tècnic, i, per tant, estaríem al cap del carrer? Per tant, substituir pluralitat política per tecnicisme no és millor aprofundir en el *Reglament* del Parlament com podem fer un control més estricte, per exemple, com una comissió d'investigació pot ser molt més d'investigació i no de seminari públic sobre el frau fiscal? És una pregunta.

I per últim, per acabar, dues coses només. Una, estem d'acord totalment en el tema de les branques, crec que ho vaig recordar jo mateix en la intervenció. Aquesta comissió és una oportunitat per aquells que tenen persones a qui assenyalar per això que ha dit vostè, que és explicar què s'ha fet, demanar perdó si és que cal, canviar les cares? Això ja és la seva opció. I una última pregunta, per què hi hagi corrupció no hi ha d'haver corruptors? És a dir, dit d'una altra manera, no hi ha d'haver aquells beneficiats, aquells interessats en una actuació política que et dóna uns beneficis específics i, per tant, no els haurien de començar a

perseguir públicament, com a mínim, des de l'opinió pública i no centrar-ho només exclusivament en la realitat política?

Moltes gràcies.

El president

Gràcies, Marc. En nom del Grup Parlamentari de Ciutadans l'il·lustre diputat Carlos Carrizosa.

Carlos Carrizosa Torres

Gracias, presidente. Gracias, señor Ramió por su aportación hoy en esta comisión. Ha dicho usted varias cosas interesantes, la primera que me ha llamado la atención es que usted basase, pues, un poco el origen de los males en la financiación de los partidos y también en los sueldos bajos que parece que darían una justificación a los políticos para caer en corrupciones o en corruptelas.

En cuanto a la financiación no hay que olvidar que un partido debidamente gestionado tampoco tiene porque tener una necesidad de dinero excesiva, ¿eh?. Un partido que como el nuestro ha nacido hace poco, y por eso lo digo porque lo conozco, puede concurrir a las diversas elecciones con dificultades de financiación para acometer los gastos de campaña pero después el régimen de subvenciones que existe probablemente es suficiente si se gasta aquello que se debe gastar y no se gasta en exceso, incluso aquello que no se tiene porque luego lo que pasa es que partidos que hacen unos gastos desmesurados para lo que luego es su tamaño, su representatividad, llevan muchos años quebrados y no devuelven los préstamos. Y además usted después ha hablado de *l'Oficina Antifrau* y la *Sindicatura de Comptes*, que han fallado, y ciertamente han fallado, y no sé si son ellos solo los que fallan o falla también los mecanismos, que así como en las sociedades mercantiles cuando una sociedad es inviable económicamente entra en concurso aquí, desde luego, los partidos no entran en concurso y habría que buscar algún tipo de sanción o de consecuencia a que los partidos estén de forma permanente en quiebra.

De todas formas, yo creo que para la corrupción sistémica que estamos aquí investigando en esta comisión no solamente ha sido una cuestión de financiación de partidos, y yo creo que lo más indignante para los ciudadanos muchas veces es cómo se han forrado algunos a título personal. El que familias se hayan lucrado y

que hayan alcanzado fortunas inexplicables después de que sus miembros hayan tenido responsabilidades públicas es algo que molesta mucho. Molesta mucho que pensemos que el PP se financió ilegalmente a través de Bárcenas, molesta mucho, pero también molesta mucho que ese señor tenga tantísimo dinero fuera y que su partido no exija explicaciones y no aunde y no veamos que hay una verdadera limpieza interna, pero eso también ha pasado en Convergència i Unió con el caso Palau, ellos tienen la sede embargada. Y no ha habido una respuesta suficiente sino más bien hay una afán de estos grandes partidos a los que usted ha aludido pues luego de pactar comparecencias que llevan a ocultación y a no sanear verdaderamente lo que ha ocurrido, y esto causa muchas frustración en la sociedad, y causa frustración también el hecho de que no funcionen los mecanismos.

Uno, como usted muy bien dice, uno de los mecanismos es la transparencia pero entendida, y estamos muy de acuerdo con lo que ha dicho usted, en explicar hasta el último céntimo de lo que se gasta. Eso sí que es la forma que no tiene vuelta de hoja de demostrar que ese dinero se ha utilizado para lo que sea que se ha utilizado, pero para que se pueda fiscalizar directamente por los ciudadanos el dinero público que nutre a los partidos políticos en que se ha gastado. Y eso desde luego que facilitaría también una mayor aceptación y un menor reproche a la clase política si todos fueran capaces, si fuéramos capaces, yo creo que nosotros como partido joven lo estamos haciendo, de demostrar y abrir sus cuentas a todo el que quiera verlas.

Se ha referido usted a la poda de las ramas de los grandes partidos. Es curioso como aquí tuvimos que oír como por parte de un destacado dirigente como Jordi Pujol, político y presidente de la Generalitat de Cataluña durante décadas, pues, viniese a decir que si cae una rama puede caer el árbol y se expresase de esta forma, esa vieja concepción de la política de que aquí debemos replegarnos y no debemos soltar prenda porque eso puede afectar el sistema, cuando el sistema precisamente está en crisis por eso, por la falta de la podo de las ramas, de las ramas podridas.

Y por último –ya acabo, presidente–, no le parece a usted que cuando hablamos del *nou país*, que en ese *nou país* no deberá ocurrir esto, pero en este *nou país* deberemos tener unas instituciones limpias, que en el *nou país* deberemos... ¿Qué

mecanismos cree usted que debemos tener en el *nou país*? ¿No le parece que eso es demorar al *nou país* algo que en el actual país deberíamos acometer ya? ¿No le parece que nos obliga nuestra condición de representantes públicos acometer ya estas reformas, si usted dice que hay algo que se pueda hacer hacerlo ya y no esperar a un hipotético *nou país*?

Como tantas cosas, nosotros creemos que el *nou país* no debe demorar las soluciones que necesitamos y que muchas veces se ponen en evidencia en este tipo de comparencias.

Gracias.

El president

Gràcies, senyor Carrizosa. En nom del Grup Parlamentari Mixt, de la CUP, la diputada Isabel Vallet.

Isabel Vallet Sánchez

Bona tarda. També agrair la compareixença. Nosaltres volíem començar per una de les afirmacions que més, doncs, d'alguna manera ens ha sobtat i que jo diria que compartim, que és que vostè comentava que han fallat els mitjans de comunicació, cosa que, bé, relativament a nosaltres ens importa jo diria que menys, però ha fallat la Sindicatura de Comptes, ha fallat Antifrau, ha fallat l'Administració pública. Llavors, sobre aquesta expressió una pregunta que és, ha fallat en si l'organització d'aquestes administracions o ha fallat l'excessiva colonització dels partits polítics en aquestes administracions i, per tant, doncs, si és o no necessària la despolitització d'aquests òrgans per a poder dur a terme, no una activitat ja purament imparcial, sinó una activitat de polítiques públiques que no acabi beneficiant els interessos dels partits? Què és més o menys el que passa?

Bé, teníem una pregunta sobre el Tribunal de Comptes però és traslladable plenament al Tribunal Constitucional, un òrgan d'una politització extrema, però també és traslladable, doncs, al Consell General del Poder Judicial on, o al Tribunal Suprem, que no cal ni la carrera judicial per a poder-hi accedir. Per tant, tenim un problema d'independència als òrgans que en teoria han de vetllar per a, doncs, que no es donin aquestes corrupteles i, per tant, no diríem que, des del nostre punt de vista, aquí està el principal problema, i no en el finançament dels partits, ens hi referirem.

És a dir, vostè diu «això possiblement se solucionaria millorant el finançament dels partits.» Bé, nosaltres atenent les últimes dades que dona el *Tribunal de Cuentas* sobre els deutes que els partits polítics han contret amb determinats bancs, que ascendeixen al voltant de 54.000 milions d'euros, clar, la nostra pregunta seria, podem alguna vegada arribar a pagar els deutes que els partits polítics han concretat amb els bancs gràcies o amb els nostres impostos? Clar, semblaria que seria abocar diners i no acabar mai per a pagar aquests deutes. Per tant, diríem, des del nostre punt de vista, que possiblement les feines que s'han de fer al voltant del finançament dels partits és precisament, doncs, intentar que els òrgans que es cuiden que això no passi siguin independents, que tirin endavant investigacions que també siguin independents i que d'alguna manera es controli que els partits, com he dit abans, no colonitzin les administracions públiques, i no fan servir les administracions públiques per a fer política de partit, que és el que ens ha vingut passant els últims temps.

També s'ha referit al sou dels polítics, i jo sé que sap que això sí que no ho compartim, no compartim que els polítics estiguin mal pagats, i també volem dir que no pensem que fem populisme perquè si anem a veure quin és el sou mínim interprofessional, que entenem que és molt baix i que és injustament baix, perquè són 645 euros, no volem que això ho cobri ningú, cap treballadora, ni treballador volem que cobri 600 euros perquè així no es pot passar el mes, però, clar, és que estem parlant que la mitjana de la població cobra uns 1.194 euros i que els nostres polítics, bé, i a més a més, que aquesta població majoritàriament sosté el sistema impositiu amb l'IRPF, i que certs polítics, i no només els polítics, els alts funcionaris estan cobrant més de cinc mil euros al mes, això de manera ortodoxa, sense comptar el pagament heterodox que ha dit vostè abans, no?, dels sous i dietes en els consells d'administració. Posem, per exemple, el cas de Convergència i Unió i el PSC, que un article d'un diari diu que bàsicament han cobrat entre 25.000 i 72.000 euros anuals en assistir a reunions del Consell d'Administració de la Comissió de Control de la Caixa, entre ells se destaquen els 481.000 euros del senyor Miquel Noguer i els 173.000 de l'alcalde de Lleida, el senyor Ros.

En fi, jo no sé, és a dir, això, aquests sous allunyen els polítics a les polítiques públiques? Una persona, un polític que cobra al mes set mil euros té necessitat de bastir una sanitat pública que sigui pagada amb impostos i, per tant, garant de

l'equitat? Té necessitat de bastir un ensenyament públic? O els seus fills tenen necessitat d'anar a l'ensenyament públic? És a dir, ens allunyen aquests polítics de la política real i, per tant, de les polítiques públiques?

L'última, bé, dos més reflexions, si me dóna temps. Una és al voltant de com les administracions acaben sent un ens instrumental dels partits. I aquí li volia fer una pregunta davant una cosa que vostè també explica, no?, que és el fet, doncs, que certs cens s'hagin usat precisament amb certa opacitat de gestió, s'hagin usat per escapolar-se dels controls administratius o això que es diu la fugida del dret administratiu. Posem el cas o l'exemple dels consorcis, i posem l'exemple dels quatre últims informes de la Sindicatura de Comptes sobre els consorcis en els quals dóna...

Fitxer 13

...doncs, que hi han hagut casos d'elusió de la Llei de contractes del sector públic, d'elusió de la Llei d'incompatibilitats, d'elusió també de l'EBEP, i d'elusió també de la normativa de la intervenció bàsicament del control i la fiscalització i les seues despeses. En aquests sentit, si ens podria fer alguna reflexió sobre com aquests ens instrumentals que busquen regir-se pel dret privat afavoreixen aquestes corrupteles o no.

I ja l'última, i acabo, és, vostè, que és un expert, quins controls institucionals creu que hauríem d'adoptar per combatre la impunitat i l'arbitrarietat a les nostres administracions públiques més enllà del que s'ha dit sobretot de preservar la independència i de despolititzar precisament aquestes administracions?

Gràcies.

El president

Gràcies, diputada Vallet. En nom del Grup de Convergència i Unió té la paraula la il·lustre diputada Meritxell Borràs.

Meritxell Borràs i Solé

Gràcies, senyor president. En primer lloc, agrair-li al senyor Carles Ramió, doncs, la seva exposició i el seu punt de vista. Un discurs, podríem dir, que en certa manera ha estat força diferent del que en moltes ocasions escoltem i en alguns

àmbits, doncs, certament segur que no el vindrien a aplaudir. Ha parlat de temes que vostè mateix ho plantejava que segurament no seria el més popular, com és una millora –vostè ho deia d'aquesta manera– de la remuneració dels polítics, del finançament dels partits. Tot un seguit de temes els quals vostè ens plantejava.

Ens ha qüestionat, jo crec que aquesta segurament és l'expressió, doncs, els mitjans de comunicació, l'Oficina Antifrau, la Sindicatura de Comptes i, per tant, els resultats que d'elles es deriven. I, per tant, és un element lògicament, doncs, de preocupació, el que vostè posa sobre la taula. Ens deia també que el que passa en política no deixa de ser res més que el reflex de la mateixa societat en el sentit, doncs, d'això, que els polítics som un abstracte, en podríem dir, un percentatge d'aquesta societat.

No ho veia de la mateixa manera quan ens parlava dels funcionaris, almenys no ho he interpretat així. Ens deia: «No existeix això en l'àmbit funcional i, per tant, aquest és un element que no hi és.» I a mi em sembla que..., i parlo molt a títol personal, que segurament, només pel volum de funcionaris que existeix en el país és lògic que siguin també un reflex de la mateixa societat. I, per tant, doncs, que pugui existir el mateix tipus de problemes, de situacions que passen en el conjunt de la societat, també en l'àmbit polític, no?

Per tant, vostè ens ha qüestionat també la Llei de la transparència, entenc que és la llei catalana que era aprovada el divendres. Una llei que, per les informacions que jo tinc de primera mà, doncs, companys seus han vingut a avalar-la i a valorar-la positivament i, per tant, és contradictori amb el que, doncs, hi insisteixo, altres companys seus han valorat, no? I, per tant, també ens ha sorprès.

Ens deia que cal... Per exemple, ens parlava del tema dels pressupostos, de la liquidació, ens deia que ningú els entén, que ningú els pot seguir, etcètera. Quin seria el sistema el qual seria comprensible per part del conjunt de la ciutadania quan parlem de milions, no?, en els pressupostos públics, ja sigui de la Generalitat de Catalunya, ja sigui de qualsevol ajuntament important. I, per tant, aquesta necessitat de transparència, que hi ha de ser, que ha de ser comprensible, evidentment, però també li demanàriem que vostè ens faci propostes concretes en tot això que ens ha denunciat que falla en aquesta gran mesura i que, per tant, voldríem que ens digués.

Vostè ha estat director de l'Escola de l'Administració Pública del 2007 al 2011, si no ens falla la memòria. També el 2006 va presidir el Centre de la Investigació i Avaluació de les Polítiques Públiques i voldríem que ens pogués, doncs, si va poder introduir alguns dels canvis que vostè aquí ens planteja, no?, perquè entenem que l'àmbit concret en el qual va ser..., doncs, si va poder tenir acció directa. Ja no només influència sinó acció directe sobre tots o alguns d'aquests temes que vostè ens plantejava.

Sí, hi ha hagut alguns temes també que vostè plantejava... Per exemple, deia: «S'han de poder objectivar, ha d'haver-hi...» Vostè explicava la necessitat que hi hagi una bona entesa. Deia: «A vegades és una cosa de pell.» I és veritat, a vegades és simplement, doncs, que hi han *feelings* o no hi han *feelings* amb les persones, com passa..., això és humà, no? I, per tant, la necessitat de poder treballar bé, deia, cal, però, objectivar-les, aquestes coses. Tot plegat, complicat. Ens agrada que sobre tots aquests temes, doncs, que vostè ha fet unes crítiques i que, per tant, creu que els hauríem de fer d'una forma diferent, què és el que ha pogut fer quan vostè ha estat al front de tots aquests temes, què és el que ha quedat per fer i que, per tant, caldria canviar, i també algun altre tema, no? Ens ha fet algunes denúncies, que ha dit: «Doncs, tothom ho sap i són temes que corren...» Jo, la veritat, li he de dir que no coneixia el cas aquest –l'he trobat més que singular, per dir-ho d'alguna forma elegant, no?– que ens explicava d'aquest diputat que va en tren per poder dinar d'una forma gratuïta. Però és evident que haurem de fer tots plegats –i dir tots plegats vol dir tots plegats– un esforç al fer aquestes denúncies, perquè s'han de fer també no només de forma genèrica sinó poder-les denunciar per eliminar-ho.

Gràcies, senyor president, senyores i senyors diputats.

El president

Gràcies, diputada Borràs. És el torn de senyor Carles Ramió per un temps de deu minuts d'intentar respondre totes les qüestions plantejades. Deu minuts i la pròrroga que consideri oportuna. Gràcies, Carles.

Carles Ramió Matas

Moltes gràcies per tots els comentaris, preguntes, que val a dir que estic d'acord amb gairebé tot el que s'ha dit, amb la qual cosa podem dir que aquí estem..., hi ha

hagut molt petites discrepàncies que gairebé són anecdòtiques. Primer, uns elements així més generals i més transversals perquè han sortit a la major part d'intervencions.

A veure, jo vull recordar que aquí he vingut com expert, no com a testimoni, o sigui, no se'm poden preguntar coses concretes. Em diuen: «Ah, és que tu ho has provocat i ens has estimulat.» Bé, la meua forma de parlar i de fer les classes és sempre ficar exemples. Llavors, he ficat l'anècdota perquè es pugui entendre. Evidentment el cas aquest del diputat és cert però no penso dir-ho. I tots aquests exemples –també ho faig– sempre són anònims, perquè no pots dir la persona però tot el que dic és absolutament cert. El que succeeix és que evidentment no es pot dir.

Clar, jo critico molt però també he estat a dins del Govern, vostè té tota la raó del món des de Convergència, com ara hi feien referència. Jo vaig ser el primer president d'Ivàlua, no sé si per tres o quatre mesos, quan Ivàlua no existia, i era el que dissenyava Ivàlua, però no vaig tenir ni un sol empleat d'Ivàlua. Sí que una de les grans coses que vàrem introduir, després, com a funció d'Ivàlua és que les seves elusions de polítiques públiques fossin transparents. Feia això els primers anys, després vaig ser del consell rector. Sí que es va aconseguir..., val a dir que ara les elusions que fa Ivàlua ja no... Perdó, que fossin públiques, eh?, les elusions que fossin públiques, que és el requisit més... Ara ja no són públiques les que fa Ivàlua, ara no. Són públiques en un temps de demora o congelat durant un any o un any i mig.

I ens vam barallar molt al consell rector i arran d'això vaig dimitir perquè una de les essències d'Ivàlua i d'un centre d'avaluació de polítiques públiques és que faci..., que les avaluacions siguin públiques, perquè és que, a més a més, no té cap sentit que no ho siguin. És només per ser transparent, perquè si una cosa l'amagues automàticament començaran a haver-hi filtracions, començaran a haver-hi majors escàndols que si treus tal qual que Ivàlua ha fet unes quantes avaluacions amb elements que són bastants durs, des d'una mala gestió... I possiblement com que són públiques és perquè no hi ha..., ni crea atenció als mitjans de comunicació, i serveix com a aprenentatge. És quan t'amagues en alguna cosa, llavors és quan es produeix el morbo i hi ha més problemes.

I a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, bé, ja sap a què es dedica l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Fa cursos de formació i és una mica el *think tank* de l'Administració. I, en aquest sentit, sí que vàrem fer la nostra feina. Val a dir que van haver-hi moltes jornades i molts cursos parlant exactament com estem parlant aquí, eh?, de forma totalment oberta, sobre els nostres problemes, les dinàmiques, autocrítica... Era un espai de reflexió molt obert, era com una mena d'oasi on allà es podia criticar molt la mateixa Generalitat de Catalunya, els mateixos polítics i el mateix funcionament, perquè val a dir que no podem millorar si no hi ha llibertat, en aquest cas com una mena de llibertat de càtedra, encara que sigui un centre dependent jeràrquicament de la Generalitat de Catalunya. Ara, totes les meves idees, que evidentment en tenia bastantes, bé, no van ser molt canalitzades pel Govern. Això és cert.

Era allà una mica com un centre..., «ho hem deixat en mans d'un professor universitari que diu les seves coses i té les seves idees...», però després, a l'hora de la pràctica, també perquè vaig estar-m'hi relativament poc temps i perquè aquell Govern va tenir les seves convulsions, no vaig tenir capacitat de poder influir en alguna d'aquestes coses com per exemple, llavors, advocava exactament igual per la transparència.

Bé, així, a nivell general, pel que afecta... Sí –des de la CUP, eh?–, el gran problema és la colonització dels partits polítics de tot. El que passa és que jo estava parlant de corrupció i el catalitzador és un dèficit de finançament. La colonització el que ha facilitat és que tot això es pogués expandir i no es pogués evitar, però si parlem d'altres tipus de problema jo li diré: la principal causa és la colonització. En aquest cas, des d'un punt de vista gairebé acadèmic, la principal causa està al meu entendre en el dèficit de finançament suficient. Després la colonització té molt a veure que tot això se'ns hagi escapat de les mans.

Un l'altre element..., s'insisteix molt aquí en el tema de la Llei de transparència, no? Com que vostès estan a punt d'aprovar-la, doncs, estan emocionats, i jo vinc aquí i la critico. No, jo també estic molt emocionat i estic encantat que hi hagi la Llei de transparència. Home, és una gran novetat. A Suècia es va aprovar el 1766, amb la qual cosa anem una miqueta tard. D'Europa, érem només, els que no enteníem, Espanya, junt amb Malta i Xipre i Ciutat del Vaticà, que per poc, amb el papa Francisco, ens passa al davant. Catalunya no ha fet res, eh? Hem hagut de

passar... Jo, com a català, passo aquesta vergonya que hagi sigut el Rajoy que en un any d'anticipació hagi tret la Llei de transparència abans que aquest parlament, i vull dir-ho així, em sap greu.

Em sap greu, perquè certament, quan vaig en aquestes conferències i coses sobre el país que volem, jo hi vaig si hi ha un país independent o si no hi ha un país independent, perquè el que demano jo és per a les dues situacions. I si partim d'un element, que s'hi parteix molt en aquest tipus de conferències, del fet diferencial, no? «Ostres, ara, és clar, la regulació, les polítiques regulatives, que dolentes són les espanyoles i tal, si ho féssim els catalans, com que som més bons antropològicament que els altres, ho faríem millor.» No dubto que en molts casos sigui així, però el que és el meu negociat, que són temes polítics i són tots institucionals i de gestió pública, no hi ha cap mena de diferència entre el que passa a la resta d'Espanya i a Catalunya –cap diferència. La corrupció és exactament la mateixa –la mateixa. En aquest cas, la corrupció és molt semblant a altres països. Potser el fet diferencial català i espanyol és que és una corrupció com més casposa, jo veig glamur en el Sarkozy que no pas en el Roldán, el Bárcenas i potser Fèlix Millet. Jo la veig més casposa, aquest és el nostre fet diferencial. Casposos som, però aquí tant els espanyols però també, val a dir-ho, els catalans, eh?

Però en les altres coses no veig..., o sigui, Espanya va tard a fer aquesta Llei de transparència? Nosaltres tampoc. No hi ha Estatut de la direcció pública a Espanya? Nosaltres tampoc. En temes d'administració pública, nosaltres tenim el cent per cent de l'autonomia per fer el que ens doni la gana de cara a la millora. No ho hem fet, no hem desplegat res. La meritocràcia que hem perdut..., mira, això l'Estat no l'ha perdut. A l'Estat tots entren de forma meritocràtica; tots, sense excepció. Amb una meritocràcia molt antiga, molt memorística i poc moderna, però allà sí que no hi ha hagut clientelisme. A l'AGE, eh?, l'Instituto General del Estado. S'ha de dir.

I aquí, en canvi, nosaltres, perquè tot això és molt barroc i ho hem de simplificar, funcionem més com una empresa. Bé, si, flexibilitzem i funcionem com una empresa, i al final el que passa és que caiem en pràctiques heterodoxes. Bé, jo tinc papers en els quals demostro que podem modalitzar el sistema de selecció sense perdre les garanties d'igualtat i el que ara tardem un any fer-ho en una setmana,

però això no ho contemplem. Diem: «No, nosaltres podem...» Amb l'actual legislació podríem fer els sistemes selectius que volguéssim de forma àgil, eficaç i totalment moderna. Amb la mateixa legislació que té l'Estat i la nostra, eh?, ho podríem fer, d'avui per demà. Si no es tracta de canviar moltes vegades de normes.

Jo advoco perquè les dades econòmiques sí que es portin com si fos una economia domèstica. Aquests són els meus ingressos, que això és molt fàcil, i aquestes són les meves despeses. Aquesta compareixença, quant val? Quant val aquesta compareixença? Doncs, bé, la gent no ha comprat res, òbviament, el no-sé-què, l'aigua, totes les despeses domèstiques... *Cuidado*, perquè això ens pot costar molt a l'Administració pública perquè és que ni nosaltres mateixos tenim aquesta informació, eh? Tenim una manca...

I jo advoco per la següent administració..., que sóc més garantista però també més intel·ligent. O sigui, jo ocupo..., he ocupat molts càrrecs d'aquests. Ara sóc vicerector a la Pompeu Fabra, abans era vicerector... Contínuament ocupo llocs que em poden dir de direcció pública, i ho faig amb una manca d'informació absolutament espectacular inclús en el nivell més senzill, que és econòmic, d'impactes econòmics.

Fitxer 14

...demano informació i dic que encara que sigui amb un marge d'error del 50 per cent. No me'l donen, perquè prefereixo més informació amb un marge d'error del cinquanta per cent que zero per cent d'informació. I es pren bastantes decisions a cegues, no sabem ni els impactes econòmics més mínims. Aquí estem retallant, retallant, retallant i, en canvi, no baixa la despesa, és clar, perquè és un problema d'ingressos, no de despesa. Però inclús és que no sabem molt bé com gastem, perquè els números no els dominem tampoc en aquesta faceta, no tenim el cas de la interferència de polítiques públiques, si nosaltres retallem política social a la gent gran, és obvi que se'ns dispara la despesa sanitària, però aquestes dades no les tenim de totes aquestes interferències. Vull dir que aquí ens fallen molts elements.

Vaig a seleccionar temes, perquè, si no, ja veig que estic perdent absolutament tot el temps.

Finançament públic. Pot haver-hi algun privat? Em semblen bé les innovacions que es van fer a la llei, la valoro de forma positiva. Finançament privat que sigui més o menys regulat, però hem de tenir en compte que, tal com és el país, potser la part important del finançament dels partits polítics ha de ser pública i jo fins i tot m'hi sentiria molt més còmode amb el fet que el finançament sigui públic. Més recursos, més rendiment de comptes, jo crec que això no fa mal.

Els funcionaris senzillament no estan protegits. Mirin, i això és la idea, em pregunten moltes mesures concretes de la llei de contractació, m'han preguntat moltes preguntes de caràcter concret. No, em sembla molt bé, però un dels grans problemes que hem fet i errors que hem comès amb temes d'Administració pública, que és el camp on em moc realment bé, és que volem fer dues-centes estratègies de reforma, volem fer l'última comissió d'experts, que jo hi vaig participar, sobre la reforma de l'Administració pública de la Generalitat de Catalunya, en vàrem proposar cinquanta, seixanta..., sempre proposem massa coses, tenim una lògica de tirar perdigonades. Quan tenim..., tirar perdigonades..., no acabem d'apuntar bé i, de vegades, quan donem a la diana, que hi donem de casualitat, la donem de forma molt epidèrmica, no reformem en substància res i el que ens encanta és «tunejar» la bèstia, però no transformar el seu cor. Jo crec que hem de canviar la lògica de tirar perdigonades amb una lògica del franc tirador, triar quatre o cinc dianes, no més, i allà apuntar bé i donar-li al cor de la bèstia per poder-la transformar.

I, en aquest sentit, ho vull dir, perquè moltes coses que m'han preguntat així de detall com hem de canviar la llei de contractes, el sistema? Jo crec que sí, tot es pot canviar, però l'important és el que he fet referència abans. Si som transparents –la llei de transparència és un enorme avenç, però s'ha d'anar molt més enllà amb la transparència econòmica–, si tenim un sistema clarament meritocràtic d'accés on els mateixos empleats se senten apoderats... Per cert, jo sí que sóc de l'opinió, i em puc equivocar, però que igual que els polítics i la societat la veig bastant semblant a nivell de moral, els funcionaris, pel que he vist jo de casos judicials i de comportament intern està per sobre dels estàndards morals de la societat, pel que he vist jo. I això, bé, és per... Si no fos així, no ho diria pas. I evidentment estic parlant de l'Administració normal, no estic parlant dels catedràtics d'universitat, per

exemple, que aquests estariem per sota de la mitjana de la societat, o sigui que no m'estic tirant jo flors, eh?

Més temes així importants. Límits electorals? Bé, això se'ns escapa molt i el tema del cesarisme, etcètera. Jo no estic contra que es puguin fer repeticions en el mandat, però potser tres mandats seria suficient, tres. Un, en absolut, inclús dos pot ser clarament insuficient, perquè crec que una persona si té el suport social, polític i ho fa bé, doncs pot mantenir-se; més de dotze anys, poden començar a donar-se conductes una mica patològiques. Val a dir que hi haurien dues xifres màgiques de cara als mandats d'alcaldes o..., cinc més cinc, perquè a vegades quatre anys és poc per portar un projecte polític, o quatre més quatre més quatre. Això seria la meva proposta.

Nivell polític. On fiquem la política? Vejam, a mi em sembla que és exagerat que a la Generalitat de Catalunya fins als directors generals siguin polítics, polítics que és *pol# system* obert, qualsevol ho pot ser. És bastant ridícul que el director de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, que és un àmbit molt tècnic, pugui ocupar-lo qualsevol. La llei té una petita reserva que diu que ha de ser una persona de reconegut prestigi. Bé, no sé si sempre ha sigut el cas. Però hi han moltes direccions generals que són molt tècniques i en la pràctica ja ocupen normalment funcionaris. Per tant, potser el límit l'haurien de ficar en els secretaris sectorials i que els directors generals ja fossin funcionaris, en aquest cas, sí, de confiança política.

I deien. «Bé, però si fem la llei i vostè ja em diu que pot seguir havent-hi lliure designació, ja farem la trampa i tots passaran per allà.» No –no–, ha de ser clarament motivada, per què tu cesses un funcionari que ocupa un lloc de lliure designació, i evidentment ha de ser clarament residual, i això s'hauria de taxar. Perquè, ho repeteixo, més enllà d'un 20 per cent de canvis d'un govern a un altre amb llocs de lliure designació no seria tècnicament tolerable, més enllà d'un 20 per cent. Però un 20 per cent pot ser necessari, pot ser necessari perquè, a més a més, per què no dir-ho, els funcionaris també s'acaben «encarinyant» amb els polítics que els han manat, acaben amb una complicitat excessiva amb les seves línies polítiques i de programes i després els costa molt, de vegades, reaccionar a noves línies i programes totalment renovats i, en aquests casos, també és higiènic

que se'ls pugui canviar. Canviar per un altre lloc de directiu en un altre àmbit. Però a mi el que més em preocupa és l'expertesa, el coneixement.

Mirin, jo estudio molt Amèrica Llatina i, de fet, ahir vaig venir d'un viatge d'aquests i jo allà en dic això de l'*efecto* Penélope es passen tot un mandat presidencial teixint les institucions i llavors en la mateixa nit electoral ho desfan tot i comencem des de zero. Aquí a Catalunya cada cop ens està passant el mateix, cada cop hi ha un canvi polític, evidentment es canvia fins a director general. Bé, això és un canvi potser excessiu, hauria de ser fins a secretari sectorial, però fins a director general. D'acord, però si després es canvia una part important dels llocs de lliure designació, que en el nostre llenguatge serien els subdirectors o les subdirectores generals, home, llavors sí que estem perdent una part important del coneixement. Que em cessin a mi, mira, l'escola es va perdre el 3 o el 4 per cent del coneixement, però ja que cessin els llocs de lliure designació a l'escola, els subdirectors, etcètera, això ja perds el 60 o més per cent d'aquest coneixement. Jo vaig arribar a una escola on estava descapitalitzada perquè tots els que tenien el coneixement havien marxat i quan vaig marxar de l'escola els va passar exactament el mateix, que es va acabar perdent el coneixement. I llavors, és clar, aquest *efecto* Penélope..., és que això és d'Amèrica Llatina, però les institucions són com catedrals i s'han d'anar construint, cada mandat es va construint una fase, no es tracta de començar a construir-la, una petita capella, perquè vingui un altre, te la tiri a terra i en faci una altra. I si us hi fixeu, al fi del cap les construccions, les catedrals són coses centenàries i són conceptualment horroroses, però són preciosos d'estètica, perquè són romàniques, són gòtiques, són barroques, tenen renaixentistes, perquè això és l'empremta que ha ficat cada un amb el seu mandat, que és del que es tracta, respectes les bases del sistema i vas portant la teva sensibilitat, però no ho enderroquis tot. I amb aquest canvi que tenim de funcionaris d'alt nivell, ho acabem enderrocant tot i sobretot es perden els controls.

I reitero i per acabar, és una qüestió de classe d'ètica pública, però un funcionari, actualment, un empleat públic que veu un cas de corrupció, què fa? Com ho pot fer? Ho té molt complicat –ho té molt complicat. Em vénen molts a mi com a professor, perquè porto ja molts anys a la professió i la major part dels meus alumnes són funcionaris, i alguns em vénen angoixats i no sabem què fer. No sabem què fer perquè inclús és inèdita, aquesta situació, no ho ha fet ningú. Hem

de fer alguna cosa de testimonis protegits. A mi anar a la Sindicatura de Comptes, anar a l'Oficina Antifrau..., jo no els ho aconsello, no em produeixen garanties perquè les veig molt polititzades, perquè aquest país és molt petit, perquè hi haurà una trucada i igual se n'assabentarà un altre. No estic dubtant de la professionalitat de les persones que hi han, estic dient que hi han un conjunt de tendències que fa que no confiem; en les persones i tant que hi confiem, però no en aquest tipus de tendències.

I després, per acabar, vostès veig que van insistint molt amb el tema dels corruptors, hi han els corruptes i els corruptors. No, crec que és un gran tema, però en aquest cas no en trobaran tants de corruptors, perquè jo crec que els corruptes i els corruptors són els mateixos. M'explico, crec que no és tan habitual que vingui algú de l'empresa i digui: «Miri, si fa això i això altre, a canvi li donaré això.» Aquest és el corruptor. Això sol passar a l'Administració local, la pobra Administració local que ha tingut..., imaginin, com no hi pot haver hagut corrupció a l'Administració local si, és clar, amb elits polítiques i amb elits administratives, lògicament, que són modestes des d'un punt de vista tècnic, professional, inclús social, quan ha vingut l'especulació immobiliària amb l'urbanisme, és que era irresistible, aquella pressió que varen rebre, era totalment irresistible. Aquest cas, sí, si analitzéssim corrupció a l'àmbit local, allà trobaríem el corruptor, que és el dolent, i el corrupte, que no se n'ha pogut estar, perquè és que, és clar, estem parlant d'unes quantitats absolutament monstruoses, una pressió sobre el sistema monstruosa que algú altre ha de fallar.

Ara bé, amb la corrupció aquesta més d'Estat, Generalitat de Catalunya, etcètera, jo crec que aquí és al revés, que el corruptor és el corrupte, que diu: «Miri, empresari, si vostè fa això o opta a això i em dóna això, ho traurà.» Qui comença és el mateix, no sé si m'explico. I l'altre és com un simple canal de transmissió. Diu: «Ah, m'han dit que si pago em donaran això, llavors jo pago i l'altre cobra.» I es tanca el cercle. I aquí també seria important que comencin a parlar tots aquests personatges i jo seria bastant generós a protegir-los i, fins i tot, doncs no penalitzar-lo per aquest tipus de conductes. Perquè, certament, això si es dóna i tu estàs en el teixit empresarial i aquestes són les condicions, et veus abocat moltes vegades a passar pel tub, perquè, si no, realment perds el negoci i hi ha hagut... Però ara ja no ha d'haver-hi aquesta lògica de por, jo crec que confessar aquestes

pràctiques, que cada cop es confessen més..., o sigui, jo abans no n'havia sentit mai, ara molts empresaris m'ho expliquen això com va, i ho expliquen tal qual, però a mi no m'ho han d'explicar, ho han d'explicar aquí o sobretot on ho han d'explicar és als tribunals.

I, per cert, Oficina Antifrau no sé per què fa falta, si hi ha una Sindicatura de Comptes molt més potent, no tan polititzada i que també faci avaluació de l'acompliment de la *performance* de la gestió, amb una sola instància, però molt més bona i més potent, no polititzada i amb més professionals perquè puguin fer les coses, doncs amb una de més forta no en fan falta dues de febles. Com una no funcionava, en fem una altra, però l'altra tampoc acaba d'aportar cap valor afegit. Bé, això ens agrada molt, l'adamisme institucional i d'anar fent «xiringuitos», però que cap d'ells tingui el rendiment suficient per poder fer les coses bé.

Val, jo crec que amb això ja he donat bastanta estopa.

El president

Moltíssimes gràcies, Carles. I, si us sembla, donem per aixecada aquesta segona sessió i, tal com vam acordar, un minut per acomiadar-nos tots del senyor Ramió i els portaveus ens quedem per fixar l'hipotètic ordre del dia del 22 i 23 de desembre, que tenim algunes informacions al respecte. I agraiïm també al senyor Pérez Andújar la seva presència.

La sessió s'aixeca a ...